

Academiejaar 2009-2010

Programmagids

Bachelor in de toegepaste psychologie

Bachelor 2

Opleidingsonderdeel	Groep	Stp.	Semester	Deeltijds
Arbeids- en organisatiepsychologie		5	1	deel 1
School- en pedagogische psychologie		5	1	deel 1
Klinische psychologie		5	1	deel 1
Statistiek 2		4	2	deel 2
Psychodiagnostiek 2		4	1	deel 2
Gesprekstechnieken 2		4	1	deel 2
Practicum arbeids- en organisatiepsychologie		3	1	deel 1
Practicum school- en pedagogische psychologie		3	1	deel 1
Practicum klinische psychologie		3	1	deel 1
Stage		12	2	deel 2
Recht		3	2	deel 1
Gezondheidspsychologie		3	2	/
Interculturele begeleiding		3	1	/
Gezondheidspromotie		3	2	/
Groepsdynamica		3	2	deel 2
Methoden van psychologisch onderzoek		3	2	/
International Conferences in applied psychology		3	1	/

Studiecontract

Deze opleiding leidt tot het diploma van Bachelor in de toegepaste psychologie en beoogt professionele deskundigheid in de psychodiagnostiek en de psychologische hulpverlening. Het psychodiagnostisch handelen is gericht op hulpverlening aan individuen, groepen en/of organisaties. Het psychisch welzijn staat centraal in deze dienstverlening.

De bachelor in de toegepaste psychologie is werkzaam op het gebied van preventie, diagnose, ondersteunende en adviserende begeleiding, opleiding en vorming. Hij werkt interdisciplinair samen met psychologen, (para-)medici, (ortho-) pedagogen, sociaal werkers, leerkrachten, personeelschefs en bedrijfsmanagers. Zodra de student afstudeert, wordt hij ingeschakeld in werkvelden waar sprake is van toegepaste psychologie:

- het schoolpsychologisch werkveld,
- het orthopedagogisch werkveld,
- het klinisch psychologisch werkveld,
- het arbeids- en organisatiepsychologisch werkveld,
- het consumentenpsychologisch werkveld.

Klassieke taken zijn: studie- en beroepskeuzebegeleiding, functie-onderzoek en training, onderzoek en begeleiding van leer-, ontwikkelings- en persoonlijkheidsproblemen, rekrutering en selectie, personeelsbeheer, personeelsadministratie en personeelsbeleid, vorming, opleiding en marktonderzoek.

De vele werkdomeinen en probleemstellingen en de interdisciplinaire samenwerking vereisen een ruime algemene vorming en een adequate beroepspersoonlijkheid.

Wetenschappelijk inzicht in het menselijk gedrag en het psychisch functioneren en de kennis van wetenschappelijk verantwoorde psychologische onderzoeks- en begeleidingsmethoden zijn fundamenteel voor de beroepsuitoefening. Voor probleemanalyse en probleemoplossing is vaardigheid in het selecteren en toepassen van adequate psychologische methoden en technieken noodzakelijk. Even belangrijk is vaardigheid in het interpreteren van ingewonnen informatie en het rapporteren aan cliënten en/of collega's.

Persoonlijkheidskenmerken zoals zelfstandigheid, flexibiliteit, creativiteit, communicatieve vaardigheden en een analytisch en synthetisch denkvermogen zijn essentieel voor deze bachelor.

Psychologische en pedagogische opleidingsonderdelen bieden de basisinzichten van de menswetenschappen en de nodige beroepsbekwaamheid. *Algemene Psychologie, Pedagogie, Ontwikkelingspsychologie, Sociale Psychologie* en *Psychodiagnostiek* staan daarbij op het programma. Algemeen vormende opleidingsonderdelen, zoals *Filosofie, Recht en Sociologie* verruimen de denkwereld. De stage in het tweede en het derde jaar staat borg voor werkveldverkenning en groei naar professionele deskundigheid. Ter afronding van de studies realiseert de student een scriptie over een zelf gekozen thema uit één van de werkvelden.

Een professionele bacheloropleiding geeft tevens een algemene vorming op meerdere vlakken:

Denk- en redeneervaardigheid

De student is in staat om zelfstandig, en in overeenstemming met beroepsspecifieke inzichten, een kwaliteitsvolle redenering op te bouwen.

Informatie verwerven en verwerken

De opleiding stelt nieuwe beroepsspecifieke informatie ter beschikking, die de student zelfstandig kan verwerven en verwerken.

Kritisch reflecteren

De student kan kritisch reflecteren op het eigen beroepsspecifieke functioneren.

Methodisch handelen

De opleiding biedt in de verschillende opleidingsonderdelen regelmatig nieuwe problemen aan. De student kan methodisch handelen om deze problemen aan te pakken.

Leidinggevende taken uitvoeren

De student kan zelfstandig werkplannen opmaken, initiatief nemen bij groepswerken, en taken bespreken met collega's.

Communiceren van informatie, problemen en oplossingen

De student kan zowel schriftelijk als mondeling beroepsgerichte informatie verstrekken, problemen formuleren en mogelijke oplossingen voorstellen.

Teamgericht werken

De student is in staat in een multidisciplinair team een eigen constructieve inbreng te doen, waarbij hij respect heeft voor de inbreng van de anderen.

Oplossingsgericht werken

De student kan gebruik maken van beroepsspecifieke inzichten bij het oplossen van professionele problemen.

Arbeids- en organisatiepsychologie

Code: TP1oArbOrgPsy
Groep: /
Studiepunten: 5
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 1
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Schepers Catherine, Valkeneers Guido
Coördinator: Valkeneers Guido

Info voor studiekeizers

Dit opleidingsonderdeel biedt een kader voor de A&O afstudeerrichting. Hierbij komen zowel individueel psychologische processen (perceptie, motivatie...) als groepsprocessen (werkteams, leiderschap, conflicthantering,...) in de onderneming aan bod.

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Arbeids- en organisatiepsychologie

Inhoud

Deze cursus bestaat uit vier onderdelen.

In een eerste onderdeel bespreken we de omgeving van de organisatie en omschrijven we een aantal basisbegrippen uit dit domein.

Het tweede deel biedt een beter inzicht in individuele psychologische processen in de organisatie; hierbij kan gedacht worden aan perceptie, motivatie, emoties, enz.

In een derde deel gaan we in op groepsprocessen in de organisatie. Hierbij staan werkteams, leiderschap en conflicten op de voorgrond.

In een slotgedeelte bespreken we het systeem van de organisatie, met hierbij o.m. de organisatiestructuur en -cultuur.

Doelstellingen

Beschrijving

In deze cursus verwerven de studenten inzicht in gedrag in organisaties. In eerste instantie komen hierbij individuele processen aan bod om vervolgens groepsprocessen te bestuderen. In beperkte mate maken de studenten kennis met toepassingen uit het HRM gebied.

De meer specifieke beroepsgerichte competenties zullen in het kader van het practicum AenO aan bod komen.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychodiagnosticus - Informatie verzamelen - De BaTP verzamelt op zelfstandige wijze relevante informatie via wetenschappelijk onderbouwde methoden en brengt vanuit een gepast psychologisch referentiekader de ingewonnen informatie met elkaar in verband (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)

2. Psychodiagnosticus - Analyseren van de vraagstelling - De BaTP analyseert een psychosociale vraag en/of probleem in zijn componenten op een methodische wijze. De BaTP herformuleert de vraagstelling in toetsbare hypothesen. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
3. Psychodiagnosticus - Opstellen en toepassen van een onderzoeksstrategie - De BaTP kiest, in functie van de vraagstelling, de meest geschikte psychometrisch onderbouwde en/of niet psychometrische methode(n) en past die toe om de vooropgestelde hypothesen te toetsen (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
4. Psychologisch dienstverlener - Advies verlenen - De BaTP werkt vraaggestuurd, kan de verschillende handswijzen t.o.v. elkaar afwegen en psychologisch duiden en de cliënt zo tot een verantwoorde keuze leiden. (Niveau: inzien)
5. Psychologisch dienstverlener - Psychologisch counselen - De BaTP helpt de cliënt inzicht te verwerven in zichzelf en zijn situatie en hierin prioriteiten te stellen om zo gezamenlijk een op maat geschreven ontwikkelings- en beleidsplan uit te werken, rekening houdend met een complexiteit van elkaar beïnvloedende factoren. (Niveau: inzien)
6. Psychologisch dienstverlener - Ondersteunen van veranderingsprocessen - De BaTP ondersteunt veranderingsprocessen en kan de voortgang van het veranderingsproces opvolgen, met aandacht voor hervalpreventie. De BaTP onderkent weerstand tot verandering. (Niveau: inzien)
7. Trainer-coach - Motiveren - De BaTP slaagt erin om cliënten enthousiast te maken voor en aan te zetten tot het bereiken van relevante ontwikkelingsdoelen. (Niveau: weten)
8. Trainer-coach - Opleiden - De BaTP kan actief participeren, leerprocessen ondersteunen en op een didactisch verantwoorde wijze kennis en inzichten overdragen. (Niveau: inzien)
9. Preventieactor - Risico taxeren - De BaTP heeft oog voor het ontstaan en de impact van psychosociale problemen. De BaTP kan risicogedrag, risicogroepen en risicosituaties detecteren en analyseren. (Niveau: inzien)
10. Preventieactor - Adequaat doorverwijzen - De BaTP benut het netwerk met andere hulpverlenende instanties om de cliënt te begeleiden en te verwijzen. (Niveau: inzien)
11. Interculturele actor - Bewust zijn van diversiteit - De BaTP situeert elk psychologisch handelen in een breder perspectief en houdt rekening met factoren en processen die verantwoordelijk zijn voor (voor)oordelen. (Niveau: inzien)
12. Interculturele actor - Contextueel handelen - De BaTP is in staat met cliënten van diverse culturen en maatschappelijke achtergronden om te gaan, zich in te leven en zaken vanuit het perspectief te bekijken. De BaTP is in staat zijn psychologisch handelen te laten aansluiten bij etnische, culturele, religieuze en sociale achtergrond van zijn cliënt. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
13. Interculturele actor - Interpersoonlijke sensitiviteit - De BaTP heeft oog, zorg en respect voor gevoelens en opvattingen van cliënten en stelt zich positief en tolerant op t.o.v. verschillen in behoeften en zienswijzen. (Niveau: inzien)
14. Professioneel teamspeler - Aan netwerking doen - De BaTP heeft kennis van de verschillende relevante deskundigheidsgebieden en disciplines, legt contacten met andere organisaties en zet bruikbare ondersteunende netwerken op. (Niveau: inzien)
15. Reflector - Actualiseren van het beroep - De BaTP neemt verantwoordelijkheid op voor een optimale kwaliteit van het psychologisch handelen en streeft naar persoonlijke ontplooiing in de beroepsuitoefening. (Niveau: weten)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oSocPsy - Sociale psychologie (soepel)

Competenties

Aangezien deze cursus een toegepaste vorm van psychologie vormt, is een goed inzicht in sociale en algemene psychologie wezenlijk om de doelstellingen te kunnen realiseren.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Robbins, S.P., & Judge, T.A. (2008). Gedrag in organisaties. Amsterdam: Pearson Education.

Materiaal op Toledo

Persoonlijke nota's

Aanbevolen leermiddelen

Type

- handboek
- materiaal op digitale leeromgeving
- Andere: persoonlijke nota's

Werkvormen

Omschrijving

De belangrijkste werkvorm voor deze cursus is het hoorcollege. Dit hoorcollege zal ondersteund worden door Toledo.
Types

- hoorcollege

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

1e examenperiode (januari)

Er is een schriftelijk - gesloten boek - examen voorzien. In dit examen zullen zowel inzichts- als kennisvragen aan bod komen. Het examen zal bestaan uit open vragen en multiple choice items. Er zal voor deze MC items een giscorrectie voor raden toegepast worden.

De studenten zullen - desgevraagd - deelnemen als proefpersoon en/of als proefleider aan onderzoeksprojecten.

3e examenperiode (augustus/september)

Er is een schriftelijk - gesloten boek - examen voorzien. In dit examen zullen zowel inzichts- als kennisvragen aan bod komen. Het examen zal bestaan uit open vragen en multiple choice items. Er zal voor deze MC items een giscorrectie voor raden toegepast worden.

Examencontract

De inhoud en evaluatie van het examencontract is gelijk aan het diplomacontract.

Begeleiding

De studenten kunnen zowel voor, na, als tijdens de colleges vragen stellen, bovendien kunnen studenten via toledo in contact komen met andere studenten en de docent.

School- en pedagogische psychologie

Code: TP1oSchIPedPsy
Groep: /
Studiepunten: 5
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 1
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Bernaerts Ivo, Theunis Lut
Coördinator: Bernaerts Ivo

Info voor studiekeizers

In dit opleidingsonderdeel worden actuele zorgvragen binnen de school- en pedagogische psychologie theoretisch gekaderd en praktijkgericht behandeld. De volgende zorgvragen komen aan bod: de schoolrijheidsproblematiek, leer- en ontwikkelingsstoornissen, mentale handicap en hoogbegaafdheid, functiebeperkingen, werkhoudingsproblemen en faalangst, sociale vaardigheidsproblemen, concentratie- en aandachtsproblemen in de klas, stress en gezondheid op school, gedragsstoornissen, pestgedrag en depressie. Voor elke zorgvraag wordt na een omschrijving van de problematiek ingegaan op de aanpak en begeleiding met aandacht voor de psychopedagogische invalshoek in deze begeleiding.

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- School- en pedagogische psychologie

Inhoud

In dit opleidingsonderdeel worden actuele zorgvragen binnen de school- en pedagogische psychologie theoretisch gekaderd en zoveel mogelijk praktijkgericht behandeld. De volgende zorgvragen komen aan bod: de schoolrijheidsproblematiek, leer- en ontwikkelingsstoornissen, mentale handicap en hoogbegaafdheid, functiebeperkingen, werkhoudingsproblemen en faalangst, sociale vaardigheidsproblemen, concentratie- en aandachtsproblemen in de klas, stress en gezondheid op school, gedragsstoornissen, pestgedrag, depressie en onderwijsloopbaanproblemen. Voor elke zorgvraag wordt na een omschrijving van de problematiek ingegaan op de aanpak en begeleiding met aandacht voor de psychopedagogische invalshoek in deze begeleiding.

Doelstellingen

Beschrijving

In dit opleidingsonderdeel willen we de studenten kennis bijbrengen over de verschillende actuele zorgvragen waarmee de schoolpsychologische sector (scholen en centra voor leerlingenbegeleiding) en het (ortho)pedagogische werkveld geconfronteerd worden. De bedoeling is dat de student in de eerste plaats een zicht krijgt op de meest voorkomende zorgvragen in de sector. Het beroepsspecifiek denken, redeneren en handelen wordt gestimuleerd door het theoretische kader en de diverse praktijkvoorbeelden. De studenten moeten deze beroepsspecifieke informatie kritisch eigen maken zodat ze hypothesen kunnen formuleren en advies/begeleiding kunnen geven.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.
5. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken.
6. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën - Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten. (Kerncompetentie)
7. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychodiagnosticus - Informatie verzamelen - De BaTP verzamelt op zelfstandige wijze relevante informatie via wetenschappelijk onderbouwde methoden en brengt vanuit een gepast psychologisch referentiekader de ingewonnen informatie met elkaar in verband (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
2. Psychodiagnosticus - Analyseren van de vraagstelling - De BaTP analyseert een psychosociale vraag en/of probleem in zijn componenten op een methodische wijze. De BaTP herformuleert de vraagstelling in toetsbare hypothesen. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
3. Psychologisch dienstverlener - Informatie geven - De BaTP geeft op een heldere en objectieve wijze informatie, zowel schriftelijk als mondeling en vertaalt de informatie in de taal van de cliënt. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
4. Psychologisch dienstverlener - Advies verlenen - De BaTP werkt vraaggestuurd, kan de verschillende handelwijzen t.o.v. elkaar afwegen en psychologisch duiden en de cliënt zo tot een verantwoorde keuze leiden. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
5. Psychologisch dienstverlener - Psychologisch counsellen - De BaTP helpt de cliënt inzicht te verwerven in zichzelf en zijn situatie en hierin prioriteiten te stellen om zo gezamenlijk een op maat geschreven ontwikkelings- en beleidsplan uit te werken, rekening houdend met een complexiteit van elkaar beïnvloedende factoren. (Niveau: weten)
6. Psychologisch dienstverlener - Ondersteunen van veranderingsprocessen - De BaTP ondersteunt veranderingsprocessen en kan de voortgang van het veranderingsproces opvolgen, met aandacht voor hervulpreventie. De BaTP onderkent weerstand tot verandering. (Niveau: weten)
7. Trainer-coach - Motiveren - De BaTP slaagt erin om cliënten enthousiast te maken voor en aan te zetten tot het bereiken van relevante ontwikkelingsdoelen. (Niveau: inzien)
8. Trainer-coach - Opleiden - De BaTP kan actief participeren, leerprocessen ondersteunen en op een didactisch verantwoorde wijze kennis en inzichten overdragen. (Niveau: weten)
9. Trainer-coach - Trainen - De BaTP leert vaardigheden aan en begeleidt de cliënt bij het inoefenen ervan. (Niveau: weten)
10. Trainer-coach - Coachen - De BaTP begeleidt personen op een resultaatgerichte en persoonlijke wijze om hun aanwezige potentieel maximaal te realiseren. (Niveau: weten)
11. Preventieactor - Risico taxeren - De BaTP heeft oog voor het ontstaan en de impact van psychosociale problemen. De BaTP kan risicogedrag, risicogroepen en risicosituaties detecteren en analyseren. (Niveau: inzien)
12. Preventieactor - Preventief handelen - De BaTP kan een preventieplan ontwikkelen, implementeren en evalueren. (Niveau: weten)
13. Preventieactor - Adequaat doorverwijzen - De BaTP benut het netwerk met andere hulpverlenende instanties om de cliënt te begeleiden en te verwijzen. (Niveau: inzien)
14. Organisator-communicator - Ontwerpen van een actieplan - De BaTP zet in dialoog met de cliënt het doel van de opdracht om naar een haalbaar plan van aanpak vanuit een psychologische invalshoek. (Niveau: inzien)
15. Organisator-communicator - Realiseren van een actieplan - De BaTP werkt op een projectmatige wijze aan de realisatie van het afgesproken plan van aanpak met inachtnaam van de psychologische deontologische regels. (Niveau: weten)
16. Organisator-communicator - Communiceren van een actieplan - De BaTP brengt een actieplan op een heldere, effectieve en beroepsethische manier over naar de cliënt. (Niveau: weten)
17. Interculturele actor - Bewust zijn van diversiteit - De BaTP situeert elk psychologisch handelen in een breder perspectief en houdt rekening met factoren en processen die verantwoordelijk zijn voor (voor)oordelen. (Niveau: inzien)
18. Interculturele actor - Contextueel handelen - De BaTP is in staat met cliënten van diverse culturen en maatschappelijke achtergronden om te gaan, zich in te leven en zaken vanuit het perspectief te bekijken. De BaTP is in staat zijn psychologisch handelen te laten aansluiten bij etnische, culturele, religieuze en sociale achtergrond van zijn cliënt. (Niveau: weten)
19. Interculturele actor - Interpersoonlijke sensitiviteit - De BaTP heeft oog, zorg en respect voor gevoelens en opvattingen van cliënten en stelt zich positief en tolerant op t.o.v. verschillen in behoeften en zienswijzen. (Niveau: weten)
20. Professioneel teamspeler - Professioneel samenwerken - De BaTP werkt op diverse niveaus samen met collega's van binnen en buiten de eigen discipline om teamdoelen te bereiken, deelt informatie met collega's en ondersteunt collega's. De BaTP ageert vanuit een open, respectvolle en constructieve houding die de persoonlijke en professionele ontwikkeling van de teammedewerkers stimuleert. (Niveau: weten)
21. Professioneel teamspeler - Aan samenwerking doen - De BaTP heeft kennis van de verschillende relevante deskundigheidsgebieden en disciplines, legt contacten met andere organisaties en zet bruikbare ondersteunende netwerken op. (Niveau: weten)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oOntwPsy - Ontwikkelingspsychologie (soepel)

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Bernaerts, I & L. Theunis (2009). *Zorgvragen in de school- en pedagogische psychologie*. Onuitgegeven (nieuwe) cursus academiejaar 2009-2010. Antwerpen: Lessius - Departement Toegepaste psychologie
- Engelstalige website: www.tonyattwood.com.au

- Eigen nota's

Aanbevolen leermiddelen

- Engelstalig artikel dat aansluit bij een thema uit de cursus.
- Nederlandstalige en Engelstalige websites over de zorgvragen in de cursus (linken staan op de slides)

Type

- cursus
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving
- materiaal op www

Werkvormen

Omschrijving

De leerstof wordt in hoorcollege gegeven met audiovisueel materiaal om de inhoud concreet te maken voor de studenten.

Types

- hoorcollege

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

1e examenperiode (januari)

Gesloten boek examen met open vragen waar gepeild wordt naar kennis en inzicht in de leerstof.

3e examenperiode (augustus/september)

Gesloten boek examen met open vragen waar gepeild wordt naar kennis en inzicht in de leerstof.

Examencontract

Gesloten boek examen met open vragen waar gepeild wordt naar kennis en inzicht in de leerstof.

Begeleiding

De student kan steeds voor vragen bij de docenten terecht tijdens de hoorcolleges, via e-mail of na afspraak op het bureel in de hogeschool. Monitoraat is voorzien tijdens de laatste les.

Klinische psychologie

Code: TP1oKlinPsy
Groep: /
Studiepunten: 5
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 1
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: De Kinder Gert, Faché Corine
Coördinator: De Kinder Gert

Info voor studiekeizers

Het opleidingsonderdeel 'Klinische Psychologie' bestaat uit vier delen.

We starten met een duidelijke situering van het vakgebied van de klinische psychologie in al zijn facetten. Vervolgens komen de toonaangevende klinisch psychologische theorieën aan bod die elk trachten een verklaring te geven voor het ontstaan van stoornissen. Op basis hiervan zal nadien een overzicht worden gegeven van de hoofdstromingen binnen de psychotherapie, om zodoende zicht te krijgen op de verschillende behandelvisies. Een groot deel van de cursus wordt uitgetrokken om zicht te krijgen op de voornaamste psychopathologieën waar het allemaal om draait.

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Klinische psychologie

Inhoud

Het opleidingsonderdeel 'klinische psychologie' bestaat uit vier onderdelen.

In deel 1 wordt de **algemene klinische psychologie** onder de loep genomen. Na een situering van het vakgebied, de populatie en de taken binnen de klinische psychologie, komt de historiek van de klinische psychologie aan bod en wordt er dieper ingegaan op het brede domein van de klinische psychologie.

In deel 2 komen de **klinisch psychologische theorieën** die binnen het klinisch psychologisch werkveld gehanteerd worden aan bod. Hierbij wordt de link gelegd tussen de theorieën, experimenteel onderzoek, en de klinische praktijk.

In deel 3 worden de **psychotherapeutische stromingen** verkend. Na een korte historische schets worden de vier toonaangevende therapierichtingen toegelicht: Psychoanalyse, Ervaringsgerichte psychotherapie, Cognitieve gedragstherapie en Systeemtherapie. Bij elke stroming behandelen we het referentiekader, de technieken en procedures en de effectstudies die zijn uitgevoerd. Er wordt tot slot ingegaan op psychofarmacotherapie.

In deel 4 staat de **psychopathologie** centraal. Hier worden de meest voorkomende ziektebeelden besproken, zijnde gedragsstoornissen, stemmingsstoornissen, angststoornissen, somatoforme stoornissen, eetstoornissen en persoonlijkheidsstoornissen. Bij elke stoornis wordt ingegaan op de kenmerken en voorkomen, de wetenschappelijke inzichten, de aspecten van de behandeling en de prognose.

Doelstellingen

Beschrijving

Het doel is om de student wegwijs te maken in het complexe werkveld van de klinische psychologie, zodat hij zich kan situeren in de structuren van de organisaties.

Het doel is om te leren beroepsspecifieke informatie kritisch eigen te maken, om hypothesen op te stellen, informatie te verlenen, om advies te kunnen verlenen.

Het doel is om een brug te slaan tussen het onderzoek en de praktijk van het klinisch psychologisch werkveld.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan

specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden.

5. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken. (Kerncompetentie)

6. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychodiagnosticus - Informatie verzamelen - De BaTP verzamelt op zelfstandige wijze relevante informatie via wetenschappelijk onderbouwde methoden en brengt vanuit een gepast psychologisch referentiekader de ingewonnen informatie met elkaar in verband (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
2. Psychodiagnosticus - Analyseren van de vraagstelling - De BaTP analyseert een psychosociale vraag en/of probleem in zijn componenten op een methodische wijze. De BaTP herformuleert de vraagstelling in toetsbare hypothesen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
3. Psychologisch dienstverlener - Informatie geven - De BaTP geeft op een heldere en objectieve wijze informatie, zowel schriftelijk als mondeling en vertaalt de informatie in de taal van de cliënt. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
4. Psychologisch dienstverlener - Advies verlenen - De BaTP werkt vraaggestuurd, kan de verschillende handelwijzen t.o.v. elkaar afwegen en psychologisch duiden en de cliënt zo tot een verantwoorde keuze leiden. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
5. Psychologisch dienstverlener - Psychologisch counsellen - De BaTP helpt de cliënt inzicht te verwerven in zichzelf en zijn situatie en hierin prioriteiten te stellen om zo gezamenlijk een op maat geschreven ontwikkelings- en beleidsplan uit te werken, rekening houdend met een complexiteit van elkaar beïnvloedende factoren. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
6. Psychologisch dienstverlener - Ondersteunen van veranderingsprocessen - De BaTP ondersteunt veranderingsprocessen en kan de voortgang van het veranderingsproces opvolgen, met aandacht voor hervulpreventie. De BaTP onderkent weerstand tot verandering. (Niveau: weten)
7. Trainer-coach - Motiveren - De BaTP slaagt erin om cliënten enthousiast te maken voor en aan te zetten tot het bereiken van relevante ontwikkelingsdoelen. (Niveau: weten)
8. Trainer-coach - Trainen - De BaTP leert vaardigheden aan en begeleidt de cliënt bij het inoefenen ervan. (Niveau: inzien)
9. Preventieactor - Risico taxeren - De BaTP heeft oog voor het ontstaan en de impact van psychosociale problemen. De BaTP kan risicogedrag, risicogroepen en risicosituaties detecteren en analyseren. (Niveau: inzien)
10. Preventieactor - Preventief handelen - De BaTP kan een preventieplan ontwikkelen, implementeren en evalueren. (Niveau: weten)
11. Preventieactor - Adequaat doorverwijzen - De BaTP benut het netwerk met andere hulpverlenende instanties om de cliënt te begeleiden en te verwijzen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
12. Organisator-communicator - Ontwerpen van een actieplan - De BaTP zet in dialoog met de cliënt het doel van de opdracht om naar een haalbaar plan van aanpak vanuit een psychologische invalshoek. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
13. Organisator-communicator - Realiseren van een actieplan - De BaTP werkt op een projectmatige wijze aan de realisatie van het afgesproken plan van aanpak met inachtnaam van de psychologische deontologische regels. (Niveau: weten)
14. Interculturele actor - Bewust zijn van diversiteit - De BaTP situeert elk psychologisch handelen in een breder perspectief en houdt rekening met factoren en processen die verantwoordelijk zijn voor (voor)oordelen. (Niveau: inzien)
15. Interculturele actor - Contextueel handelen - De BaTP is in staat met cliënten van diverse culturen en maatschappelijke achtergronden om te gaan, zich in te leven en zaken vanuit het perspectief te bekijken. De BaTP is in staat zijn psychologisch handelen te laten aansluiten bij etnische, culturele, religieuze en sociale achtergrond van zijn cliënt. (Niveau: weten)
16. Interculturele actor - Interpersoonlijke sensitiviteit - De BaTP heeft oog, zorg en respect voor gevoelens en opvattingen van cliënten en stelt zich positief en tolerant op t.o.v. verschillen in behoeften en zienswijzen. (Niveau: weten)
17. Professioneel teamspeler - Professioneel samenwerken - De BaTP werkt op diverse niveaus samen met collega's van binnen en buiten de eigen discipline om teamdoelen te bereiken, deelt informatie met collega's en ondersteunt collega's. De BaTP ageert vanuit een open, respectvolle en constructieve houding die de persoonlijke en professionele ontwikkeling van de teammedewerkers stimuleert. (Niveau: weten)
18. Reflector - Ethisch handelen - De BaTP houdt in zijn psychologisch handelen rekening met professionele, wettelijke en ethische codes en participeert aan de ontwikkeling en bijsturing van deze codes. (Niveau: weten)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oPersPsy - Persoonlijkheidspsychologie (soepel)

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Vandereycken, W., Hoogduin, C.A.L., Emmelkamp, P.M.G. (2008). *Handboek psychopathologie deel 1: Basisbegrippen*.

Houten/Dieghem: Bohn Stafleu Van Loghum.

De Kinder, G. (2009). Klinische psychologie. Antwerpen: Lessius - Departement Toegepaste Psychologie. Onuitgegeven cursus.

Powerpoint-slides op Toledo.

Eigen lesnota's tijdens hoorcollege.

Type

- handboek
- cursus
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving

Werkvormen

Omschrijving

De hoorcolleges omvatten naast de theorie voldoende casusmateriaal en audiovisueel materiaal om de inhoud concreet te maken voor de studenten.

Types

- hoorcollege

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

1e examenperiode (januari)

schriftelijk examen bestaande uit kennis, inzichts- en toepassingsvragen
- multiple choiche met giscorrectie (10p)
- open vragen (10p)

3e examenperiode (augustus/september)

schriftelijk examen bestaande uit kennis, inzichts- en toepassingsvragen
- multiple choiche met giscorrectie (10p)
- open vragen (10p)

Examencontract

schriftelijk examen bestaande uit kennis, inzichts- en toepassingsvragen
- multiple choiche met giscorrectie (10p)
- open vragen (10p)

Begeleiding

De studenten kunnen voor vragen bij de docent terecht tijdens de hoorcolleges, via e-mail of na afspraak op het bureel (2.15) in de hogeschool.

Statistiek 2

Code: TP2oStat
Groep: /
Studiepunten: 4
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 2
Semester: 2
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Valkeneers Guido, Vanhoomissen Tim
Coördinator: Vanhoomissen Tim

Info voor studiekeizers

Deze cursus bouwt verder op de cursus Statistiek I. In deze cursus komen de inductieve technieken aan bod: na het berekenen van beschrijvende statistieken uit verzamelde data wordt in deze cursus duidelijk gemaakt op welke manier geldige conclusies kunnen getrokken worden uit de data en hoe toetsen op significantie moeten worden uitgevoerd. Onder andere komen aan bod: t-toets, Z-toets, ANOVA en hun non-parametrische varianten, zowel in theorie als in de praktijk met SPSS.

De bedoeling is dat studenten na deze cursus eenvoudige data-analyses kunnen uitvoeren en conclusies kunnen trekken met behulp van SPSS.

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Statistiek 2

Inhoud

De cursus bestaat uit de theoretische introductie van statistische technieken die telkens worden aangevuld met voorbeelden en uitwerkingen van reële problemen in SPSS.

Meer bepaald komt in deze cursus de inductieve statistiek aan bod, waarbij in een eerste deel de inductieve statistische methode ingeleid wordt en aandacht besteed wordt aan

- het onderscheid tussen populatie en steekproef, verschillende soorten steekproeven
- de normale en standaardnormale verdeling als kansverdelingen
- de steekproevenverdeling van het gemiddelde
- hypothesetoetsing (formuleren van hypothesen, fouten bij toetsen, 1- en 2-zijdige hypothesen, kritieke waarden van toetsingsgrootte, verwerpsgebied)
- betrouwbaarheidsintervallen

Dit eerste deel vormt de basis voor het tweede deel waarin verschillende statistische technieken aan bod komen, namelijk:

- Z-toets en t-toets voor gemiddelde
- Z-toets en t-toets voor verschil tussen twee gemiddelden
- t-toets voor afhankelijke steekproeven
- F-toets voor twee varianties
- Toets voor correlatie
- 1wegs en 2wegs variantie-analyse

Naast bovenvermelde parametrische toetsen worden ook enkele niet-parametrische technieken behandeld (Wilcoxon rangtekentoeets, χ^2 toets, Mann-Whitney toets).

Er wordt veel aandacht besteed aan het verschil tussen de statistische technieken (op het vlak van toetsingssituaties en voorwaarden waaraan voldaan moet zijn). Aan de hand van oefeningen wordt voor elke statistische techniek uitgelegd wanneer nulhypothese al dan niet verworpen kunnen worden (d.m.v. overschrijdingskansen en/of kritieke waarden). In het theoretische gedeelte wordt klemtoon gelegd op 1) het begrijpen van de logica achter de toetsen, 2) het leren maken van een keuze tussen een aanbod van mogelijke technieken, en 3) de interpretatie van de resultaten.

Aansluitend bij de theoretische introductie van de statistische technieken wordt uitgelegd hoe deze technieken kunnen worden toegepast in de praktijk met behulp van SPSS. Om deze vaardigheden verder te kunnen inoefenen worden op het elektronische leerplatform opdrachten met modelantwoorden aangeboden die de studenten zelfstandig moeten verwerken.

Doelstellingen

Beschrijving

De student leert de basis van de inductieve statistiek kennen aan de hand van kansverdelingen en kansberekeningen.

Verder worden verschillende basis-statistische technieken van elkaar onderscheiden en wordt de structuur van hypothesetoetsing duidelijk gemaakt. De student verwerft inzicht in het principe van hypothesetoetsing, en het belang ervan voor de psychologische wetenschappen. Deze cursus behandelt enkel de meest voorkomende statistische analyses in de sociale wetenschappen.

De student leert deze kennis toepassen met het oog op het analyseren van verzamelde data in het kader van de bachelorproef, maar ook later in het beroepsleven. Het toepassen van de statistische technieken leert de student op efficiënte wijze uit te voeren met behulp van SPSS.

Het geheel van deze cursus maakt de student beter bewust van de voordelen van wetenschappelijke kennis, maar ook van de beperkingen van statistische analyses.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren.
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken.
3. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën - Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychodiagnosticus - Informatie verzamelen - De BaTP verzamelt op zelfstandige wijze relevante informatie via wetenschappelijk onderbouwde methoden en brengt vanuit een gepast psychologisch referentiekader de ingewonnen informatie met elkaar in verband (Niveau: toepassen)
2. Psychodiagnosticus - Analyseren van de vraagstelling - De BaTP analyseert een psychosociale vraag en/of probleem in zijn componenten op een methodische wijze. De BaTP herformuleert de vraagstelling in toetsbare hypothesen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
3. Psychodiagnosticus - Opstellen en toepassen van een onderzoeksstrategie - De BaTP kiest, in functie van de vraagstelling, de meest geschikte psychometrisch onderbouwde en/of niet psychometrische methode(n) en past die toe om de vooropgestelde hypothesen te toetsen (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
4. Psychodiagnosticus - Integratief werken - De BaTP ordent en interpreteert de verkregen diagnostische gegevens om zo tot een objectieve synthese te komen en er een psychologisch besluit en/of advies uit af te leiden. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
5. Psychodiagnosticus - Rapporteren - De BaTP verwoordt het besluit en/of advies en het proces dat daartoe geleid heeft op een heldere manier naar collega's en cliënten. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
6. Psychologisch dienstverlener - Advies verlenen - De BaTP werkt vraaggestuurd, kan de verschillende handelwijzen t.o.v. elkaar afwegen en psychologisch duiden en de cliënt zo tot een verantwoorde keuze leiden. (Niveau: inzien)
7. Reflector - Handelingen evalueren - De BaTP kan terugblikken op situaties waarin hij bepaalde handelingen heeft gesteld. De BaTP analyseert deze handelingen en de gevolgen ervan voor zichzelf, de organisatie en de maatschappij en leert alternatieve interventies bedenken. (Niveau: toepassen)
8. Reflector - Feedback geven en ontvangen - De BaTP benut momenten van overleg om op gepaste wijze feedback te geven aan anderen en op een open manier feedback te ontvangen. De BaTP kan op een verantwoordelijke wijze omgaan met de ontvangen feedback. (Niveau: toepassen)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oStat - Statistiek 1 (soepel)

Competenties

Er wordt verwacht dat de student de leerstof over beschrijvende statistiek uit de cursus Statistiek I grondig beheerst.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Voor het theoretische gedeelte:

- Van Peet, A.A.J., van den Wittenboer, G.L.H., & How, J.J. (2005). Toegepaste statistiek: Inductieve technieken. Groningen: Wolters-Noordhof.
- Afdruk van de getoonde slides worden via het elektronisch leerplatform beschikbaar gesteld

Voor het practicum:

- De Vocht, A. (2008). Basishandboek SPSS 16 voor Windows. Utrecht: Bijleveld Press.
- SPSS CD-rom die kan aangekocht worden tijdens de boekenverkoop
- cursusmateriaal met opdrachten die via het elektronisch leerplatform beschikbaar zijn

Type

- handboek
- materiaal op digitale leeromgeving

Werkvormen

Omschrijving

Het theoretische gedeelte wordt gegeven als hoorcollege. Regelmatig worden enkele opdrachten opgegeven en klassikaal besproken om de leerstof in te oefenen en te begrijpen. Wanneer er oefeningen worden opgegeven die besproken worden tijdens het volgende hoorcollege wordt er van de student verwacht dat hij/zij deze oefeningen voorbereidt. Naast theorie worden tijdens de hoorcolleges ook voorbeelden gegeven van analyses met SPSS.

Het practicum bestaat uit een zelfstudiepakket SPSS dat wordt georganiseerd via het elektronisch leerplatform. Verschillende sets oefeningen worden aangeboden en dienen zelfstandig te worden opgelost door de student. Na het insturen van de oefeningen krijgt de student feedback over de correcte oplossingen. Deze zelfstudie wordt ondersteund door een handboek SPSS en het forum op het elektronisch leerplatform, waar studenten elkaar kunnen helpen bij het oplossen van de oefeningen. Anderzijds vinden enkele sessies plaats in een computerklas in beperkte groepen, waar de student vragen kan stellen aan andere studenten of aan de docent. Als studenten deelnemen aan deze sessies wordt verwacht dat ze de oefeningen grondig hebben bestudeerd en minstens hebben geprobeerd ze op te lossen en dat ze deze hebben ingestuurd.

Types

- hoorcollege
- practicum

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

2e examenperiode (juni)

2 delen:

- Schriftelijk open boek-examen, over de leerstof uit de hoorcolleges (theorie + oefeningen). Het examen bestaat uit meerkeuzevragen en open vragen.
- Schriftelijk open boek-examen praktijk met SPSS: evaluatie van de kennis uit de hoorcolleges (welke analysetechniek gebruiken?) en uit de practica (hoe SPSS gebruiken?).

3e examenperiode (augustus/september)

2 delen:

- Schriftelijk open boek-examen, over de leerstof uit de hoorcolleges (theorie + oefeningen). Het examen bestaat uit meerkeuzevragen en open vragen.
- Schriftelijk open boek-examen praktijk met SPSS: evaluatie van de kennis uit de hoorcolleges (welke analysetechniek gebruiken?) en uit de practica (hoe SPSS gebruiken?).

Examencontract

2 delen:

- Schriftelijk open boek-examen, over de leerstof uit de hoorcolleges (theorie + oefeningen). Het examen bestaat uit meerkeuzevragen en open vragen.
- Schriftelijk open boek-examen praktijk met SPSS: evaluatie van de kennis uit de hoorcolleges (welke analysetechniek gebruiken?) en uit de practica (hoe SPSS gebruiken?).

Begeleiding

Ten behoeve van zelfevaluatie kunnen de studenten het Werkboek Inductieve technieken (Van Peet, Stoel, & How, 2005) gebruiken, dat voor elk hoofdstuk uit het handboek Toegepaste Statistiek (van Peet & van den Wittenboer, 2005) een reeks opdrachten met oplossingen bevat. Buiten de les kunnen de studenten ook vragen stellen aan elkaar en aan de docent via het leerplatform of ze kunnen bij ernstige problemen een afspraak maken met de docent.

Psychodiagnostiek 2

Code: TP2oPsyDiagn
Groep: /
Studiepunten: 4
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 2
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Vanderveken Hilde
Coördinator: Vanderveken Hilde

Info voor studiekeizers

In Psychodiagnostiek II wordt de nadruk gelegd op de verschillende facetten van besluitvorming die binnen psychodiagnostiek aan bod komen. Naast het diagnostisch proces, komt ook testconstructie en psychologische theorievorming aan bod. Diagnostiek bij etnisch-culturele minderheden en computergestuurde diagnostiek worden geëvalueerd. Er is aandacht voor ethische aspecten en deontologie binnen het diagnostisch proces.

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Psychodiagnostiek 2

Inhoud

In Psychodiagnostiek II wordt de leerlijn van Psychodiagnostiek I verder gezet. De omschrijving van psychodiagnostiek wordt verder uitgediept waarbij de nadruk gelegd wordt op het diagnostisch proces. (hoofdstuk 1) Daar waar in het eerste jaar de geschiedenis van de psychodiagnostiek bestudeerd werd, gaan we nu in op actuele thema's. (hoofdstukken 4 en 5) Meten in de psychologie richt zich in het tweede jaar meer op testconstructie met aandacht voor het begrip validiteit. (hoofdstuk 2) In de groepsopdracht wordt deze materie toegepast. In Psychodiagnostiek I werd betrouwbaarheid in de klassieke testtheorie belicht. In het tweede jaar zullen de nadelen en beperkingen van de klassieke testtheorie aan bod komen. De item-respons theorie wordt als alternatief aangeboden. (hoofdstuk 3)

Het eerste hoofdstuk van de syllabus omvat een omschrijving van psychodiagnostiek en overloopt de componenten van diagnostiek. Er wordt ingegaan op de alledaagse opvattingen rond en mogelijke foutenbronnen in het diagnostisch proces. Tot slot volgt er een korte beschrijving van de diagnostische cyclus. Dit hoofdstuk vormt de inleiding op het boek van De Bruyn e.a. (2004) dat hieronder als verplichte literatuur wordt opgegeven. Aan de hand van dit boek wordt de volledige diagnostische cyclus door genomen.

Het tweede hoofdstuk behandelt vragenlijst ontwikkelingsmethoden, waarbij ook factoranalyse aan bod komt. Daarnaast komen itemanalyse en -selectie aan bod.

In hoofdstuk 3 krijgt de student een overzicht van de beperkingen van de klassieke testtheorie. De item-respons theorie met het Rasch-model en het Birnbaum-model worden als alternatief aangeboden. De betekenis en de gebruiksmogelijkheden van IRT worden geschetst.

De twee volgende hoofdstukken beschrijven actuele thema's in de psychodiagnostiek nl. diagnostiek bij etnisch-culturele minderheden en computergestuurde diagnostiek.

In het laatste hoofdstuk wordt ingegaan op kenmerken die de kwaliteit van het diagnostisch materiaal bepalen. De student krijgt een beeld van naslagwerken die in dit kader geraadpleegd kunnen worden. Tevens wordt ingegaan op ethische aspecten van klinische diagnostiek en wordt de Deontologische code voor psychologen behandeld.

Doelstellingen

Beschrijving

De studenten kennen de inhoud van de verschillende stappen in de diagnostische cyclus, kennen de belangrijkste voorwaarden en de werkwijze voor de uitvoering van elke stap. Een bestaand verslag van een diagnostisch proces, fragmenten uit de diagnostische cyclus kunnen geëvalueerd worden in functie van de basisprincipes van de diagnostische cyclus. De studenten kunnen aan de hand van casusmateriaal deelaspecten van het diagnostisch proces zelf uitvoeren zoals o.a. een hulpvraag categoriseren bij de vraagstellingstypen, zelf een vraagstelling formuleren, een diagnostisch scenario opstellen.

De studenten hebben kennis van de vragenlijst ontwikkelingsmethoden. Ze geven blijk van kennis en inzicht in de aangebrachte inhoud m.b.t. factoranalyse. Ze kunnen een correlatiematrix analyseren en een factormatrix interpreteren. Ze kunnen de factoren grafisch voorstellen.

Ze kennen de parameters ter analyse en selectie van items en kunnen deze toepassen.

De studenten hebben kennis en inzicht van de beperkingen van de klassieke testtheorie. Ze kennen de uitgangsprincipes en kenmerken van de item-respons theorie en van het Rasch- en Birnbaum-model. Ze weten wat de betekenis en gebruiksmogelijkheden zijn van de item-respons theorie.

Binnen het hoofdstuk rond diagnostiek bij etnisch-culturele minderheden zijn de begrippen acculturatie, culture free, culture fair en cultuurgebonden en inequivalentie/partijdigheid gekend. Ze kennen de bronnen en onderzoeksmethoden omtrent partijdigheid en weten hoe men met partijdigheid kan omgaan en het vermijden.

De studenten kennen de vormen van computergebruik in de diagnostiek en hebben kennis van de toepassingsgebieden en de geïllustreerde software. De mogelijkheden van en de bedenkingen bij computergestuurde diagnostiek zijn gekend.

De studenten kunnen op een deontologisch verantwoorde manier handelen in diagnostische situaties. Ze kennen de verschillende aspecten waarmee rekening dient gehouden te worden in de beroepsethiek. De studenten kunnen een testvademeicum hanteren.

De studenten kunnen in groep werken aan het opstellen van een enquête, op basis van een zelf gekozen onderwerp en probleemstelling. Ze kunnen hierbij verschillende vraagvormen gebruiken, de vragenlijst afnemen en kritisch evalueren en verbeteren. Er wordt hiervan een verslag ingediend.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken.
5. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychodiagnosticus - Informatie verzamelen - De BaTP verzamelt op zelfstandige wijze relevante informatie via wetenschappelijk onderbouwde methoden en brengt vanuit een gepast psychologisch referentiekader de ingewonnen informatie met elkaar in verband (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
2. Psychodiagnosticus - Analyseren van de vraagstelling - De BaTP analyseert een psychosociale vraag en/of probleem in zijn componenten op een methodische wijze. De BaTP herformuleert de vraagstelling in toetsbare hypothesen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
3. Psychodiagnosticus - Opstellen en toepassen van een onderzoeksstrategie - De BaTP kiest, in functie van de vraagstelling, de meest geschikte psychometrisch onderbouwde en/of niet psychometrische methode(n) en past die toe om de vooropgestelde hypothesen te toetsen (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
4. Psychodiagnosticus - Integratief werken - De BaTP ordent en interpreteert de verkregen diagnostische gegevens om zo tot een objectieve synthese te komen en er een psychologisch besluit en/of advies uit af te leiden. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
5. Psychodiagnosticus - Rapporteren - De BaTP verwoordt het besluit en/of advies en het proces dat daartoe geleid heeft op een heldere manier naar collega's en cliënten. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
6. Preventieactor - Risico taxeren - De BaTP heeft oog voor het ontstaan en de impact van psychosociale problemen. De BaTP kan risicogedrag, risicogroepen en risicosituaties detecteren en analyseren. (Niveau: weten)
7. Organisator-communicator - Realiseren van een actieplan - De BaTP werkt op een projectmatige wijze aan de realisatie van het afgesproken plan van aanpak met inachtnaam van de psychologische deontologische regels. (Niveau: toepassen)
8. Interculturele actor - Bewust zijn van diversiteit - De BaTP situeert elk psychologisch handelen in een breder perspectief en houdt rekening met factoren en processen die verantwoordelijk zijn voor (voor)oordelen. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
9. Interculturele actor - Contextueel handelen - De BaTP is in staat met cliënten van diverse culturen en maatschappelijke achtergronden om te gaan, zich in te leven en zaken vanuit het perspectief te bekijken. De BaTP is in staat zijn psychologisch handelen te laten aansluiten bij etnische, culturele, religieuze en sociale achtergrond van zijn cliënt. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
10. Reflector - Handelingen evalueren - De BaTP kan terugblikken op situaties waarin hij bepaalde handelingen heeft gesteld. De BaTP analyseert deze handelingen en de gevolgen ervan voor zichzelf, de organisatie en de maatschappij en leert alternatieve interventies bedenken. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
11. Reflector - Feedback geven en ontvangen - De BaTP benut momenten van overleg om op gepaste wijze feedback te geven aan anderen en op een open manier feedback te ontvangen. De BaTP kan op een verantwoordelijke wijze omgaan met de ontvangen feedback. (Niveau: toepassen)

12. Reflector - Actualiseren van het beroep - De BaTP neemt verantwoordelijkheid op voor een optimale kwaliteit van het psychologisch handelen en streeft naar persoonlijke ontplooiing in de beroepsuitoefening. (Niveau: integreren)
13. Reflector - Ethisch handelen - De BaTP houdt in zijn psychologisch handelen rekening met professionele, wettelijke en ethische codes en participeert aan de ontwikkeling en bijsturing van deze codes. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oPsyDiagn - Psychodiagnostiek 1 (soepel)

Competenties

De student moet voorkennis hebben van de begrippen betrouwbaarheid en validiteit en van de principes van de klassieke testtheorie.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Vanderveken, H. (2009). Psychodiagnostiek II. Niet gepubliceerde cursus. Lessius Hogeschool Antwerpen, Departement Toegepaste Psychologie.

De Bruyn, E.E.J., Ruissenaars, A.J.J.M., Pameijer, N.K., & van Aarle, E.J.M. (2004). De diagnostische cyclus. Een praktijkleer. Leuven: Acco.

Drenth, P.J.D. & Sijtsma K. (2006). Testtheorie: Inleiding in de theorie van de psychologische test en zijn toepassingen. Houten: Bohn Stafleu van Loghum. (Hoofdstuk 7 en 10)

PowerPoint slides op Toledo

Oefeningenbundel op Toledo

Eigen nota's

Type

- handboek
- cursus
- materiaal op digitale leeromgeving

Werkvormen

Omschrijving

In het hoorcollege wordt er occasioneel ruimte vrij gemaakt voor oefeningen en toepassingen ter illustratie van de aangeboden leerstof.

De studenten maken een groepsopdracht waarbij ze rond een zelfgekozen onderwerp een enquête opstellen, afnemen en evalueren en een verslag indienen. De opdracht wordt toegelicht tijdens de eerste les en zal ingediend moeten worden in week 48.

Types

- hoorcollege
- groepswerk
- opdracht

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- paper/verslag

1e examenperiode (januari)

Het schriftelijk examen (totaal 30 punten) bestaat uit twee delen: een gesloten-boekexamen (20 punten) dat gebruikt zal worden ter evaluatie van de leerstof in de cursus en in de hoofdstukken 7 en 10 uit het boek van Drenth en Sijtsma.; en een open-boekexamen (10 punten) ter evaluatie van het boek van De Bruyn e.a.. De beoogde competenties zullen

geëvalueerd worden aan de hand van kennis-, toepassings- en inzichtsvragen. Zowel het open- als het gesloten-boek examen bestaat uit open vragen.

Bij het open-boekexamen mag gebruik gemaakt worden van het boek *De diagnostische cyclus* (De Bruyn e. a., 2004), van het cursusmateriaal, de PowerPoint slides en de eigen nota's.

De paper (5 punten) is een neerslag van de groepsopdracht waarin studenten aangeven hoe ze vanuit het zelfgekozen onderwerp een enquête hebben opgesteld, hoe ze de enquête na de afname geëvalueerd hebben en welke wijzigingen ze vervolgens aangebracht hebben.

De punten van het examen en de paper worden samengeteld (totaal 35 punten) en herleid naar een score op 20. Om te kunnen slagen voor Psychodiagnostiek II moet de student deelnemen aan het examen én de taak indienen.

3e examenperiode (augustus/september)

Het schriftelijk examen: idem 1e examenperiode

De paper: De student maakt individueel een paper waarin een enquête opgesteld wordt rond een zelf gekozen onderwerp en waarin verslag gemaakt wordt van de werkwijze die hierbij gevolgd werd. Het verslag omvat tevens bedenkingen bij de opdracht en werkwijze.

Om te kunnen slagen voor Psychodiagnostiek II moet de student deelnemen aan het examen én de taak indienen.

Examencontract

De student kan voor bijkomende informatie beroep doen op de docent.

Schriftelijk examen: idem 1e examenperiode

De paper: De student maakt individueel een paper waarin een enquête opgesteld wordt rond een zelf gekozen onderwerp en waarin verslag gemaakt wordt van de werkwijze die hierbij gevolgd werd. Het verslag omvat tevens bedenkingen bij de opdracht en werkwijze.

Om te kunnen slagen voor Psychodiagnostiek II moet de student deelnemen aan het examen én de taak indienen.

Begeleiding

Instructies i.v.m. de werkwijze en uitwerking van de groepsopdracht worden tijdens de eerste les gegeven.

De PowerPoint slides zullen voorafgaand aan de les op Toledo geplaatst worden.

Bij de oefeningen en toepassingen wordt van de studenten een actieve medewerking verwacht opdat ze deze mogelijkheid tot het verwerken en toepassen van de leerstof optimaal kunnen benutten.

Vragen en bedenkingen m.b.t. de leerstof kunnen tijdens de lessen geformuleerd worden.

Gesprekstechnieken 2

Code: TP2oGesprekst

Groep: /

Studiepunten: 4

Creditcontract mogelijk: Ja

Examencontract mogelijk: Ja

Deeltijds: deel 2

Semester: 1

Onderwijstaal: Nederlands

Docenten: Brans Linde, Deprez Annelies, Maeyaert Sara, Van Rossen Edward

Coördinator: Maeyaert Sara

Info voor studiekeizers

Het opleidingsonderdeel Gesprekstechnieken II bouwt verder op Gesprekstechnieken I. Waar je je bij Gesprekstechnieken I op basis van de communicatietheorieën bewust werd van hoe je zelf communiceert en contact legt; leer je in Gesprekstechnieken II hoe je als professionele hulpverlener of gespreksleider een goed gesprek voert. Je leert elke gespreksvaardigheid 'technisch' gebruiken (bijvoorbeeld open vragen versus gesloten vragen) en vervolgens ga je deze vaardigheden ook inoefenen. Eerst via de pc, nadien aan de hand van rollenspelen in de les en vervolgens zelfstandig in groepjes gevormd met mede-studenten. Verder leer je ook kritisch reflecteren over je eigen gespreksvaardigheden, op basis van de feedback van je medestudenten en je docent: wat deed je goed? Wat zijn je leerpunten?

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Gesprekstechnieken 2

Inhoud

Dit opleidingsonderdeel bouwt verder op Gesprekstechnieken I. Gesprekstechnieken II wordt hoofdzakelijk opgezet als een *vaardigheidstraining*. Na het zelfstandig bestuderen van de theorie, worden basisgespreksvaardigheden ingeoefend. Voor de toekomstige Bachelor in de Toegepaste Psychologie vormt het verwerven van deze basisgespreksvaardigheden een belangrijke voorwaarde voor het voeren van allerhande professionele gesprekken.

Eerst wordt er ingegaan op de **niet-selectieve luistervaardigheden**: non-verbaal gedrag, aandachtgevend gedrag en kleine aanmoedigingen. Verder komen de **selectieve luistervaardigheden** aan bod: vragen stellen, parafraseren, gevoelsreflecties, concretiseren en samenvatten. In een volgende stap wordt stilgestaan bij de volgende **regulerende vaardigheden**: een situatie verduidelijken, de techniek van het hardop denken en het openen en afsluiten van een gesprek; waaronder ook het sluiten van een begincontract en het leren terugkoppelen naar (begin)doelen valt. Tot slot wordt ook al een **nuancerende vaardigheid** behandeld: het gebruik van directheid.

In de lessen wordt gewerkt met casusmateriaal uit de verschillende werkvelden.

Doelstellingen

Beschrijving

Het opleidingsonderdeel Gesprekstechnieken II heeft verschillende doelstellingen:

- de student heeft kennis van de verschillende basisgespreksvaardigheden (bijv. actief luisteren, een gesprek structureren,..).
- de student heeft inzicht in het adequaat gebruik van de verschillende basisgespreksvaardigheden; bijvoorbeeld: wanneer is het aangewezen om welke techniek te gebruiken? Wat is het effect op het verloop van een gesprek bij het gebruik van een bepaalde techniek?
- de student verwerft het repertoire aan gespreksvaardigheden. De student beheerst elke vaardigheid 'technisch' en kan deze ook 'in de praktijk' inzetten, wat leidt tot een goed professioneel gesprek.
- de student kan kritisch reflecteren over zijn gespreksvaardigheden en zijn eigen basishouding tijdens gesprekken.
- de student kan op een respectvolle manier feedback geven aan en ontvangen van medestudenten over zijn/hun gespreksvaardigheden

Algemene competenties

1. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken.
2. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
3. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepsveld en met vertegenwoordigers van andere beroepsvelden. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychodiagnosticus - Informatie verzamelen - De BaTP verzamelt op zelfstandige wijze relevante informatie via wetenschappelijk onderbouwde methoden en brengt vanuit een gepast psychologisch referentiekader de ingewonnen informatie met elkaar in verband (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
2. Psychodiagnosticus - Analyseren van de vraagstelling - De BaTP analyseert een psychosociale vraag en/of probleem in zijn componenten op een methodische wijze. De BaTP herformuleert de vraagstelling in toetsbare hypothesen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
3. Psychologisch dienstverlener - Informatie geven - De BaTP geeft op een heldere en objectieve wijze informatie, zowel schriftelijk als mondeling en vertaalt de informatie in de taal van de cliënt. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
4. Psychologisch dienstverlener - Psychologisch counsellen - De BaTP helpt de cliënt inzicht te verwerven in zichzelf en zijn situatie en hierin prioriteiten te stellen om zo gezamenlijk een op maat geschreven ontwikkelings- en beleidsplan uit te werken, rekening houdend met een complexiteit van elkaar beïnvloedende factoren. (Niveau: toepassen)
5. Psychologisch dienstverlener - Ondersteunen van veranderingsprocessen - De BaTP ondersteunt veranderingsprocessen en kan de voortgang van het veranderingsproces opvolgen, met aandacht voor hervulpreventie. De BaTP onderkent weerstand tot verandering. (Niveau: inzien)
6. Preventieactor - Risico taxeren - De BaTP heeft oog voor het ontstaan en de impact van psychosociale problemen. De BaTP kan risicogedrag, risicogroepen en risicosituaties detecteren en analyseren. (Niveau: inzien)
7. Organisator-communicator - Ontwerpen van een actieplan - De BaTP zet in dialoog met de cliënt het doel van de opdracht om naar een haalbaar plan van aanpak vanuit een psychologische invalshoek. (Niveau: inzien)
8. Organisator-communicator - Realiseren van een actieplan - De BaTP werkt op een projectmatige wijze aan de realisatie van het afgesproken plan van aanpak met inachtneming van de psychologische deontologische regels. (Niveau: inzien)
9. Interculturele actor - Bewust zijn van diversiteit - De BaTP situeert elk psychologisch handelen in een breder perspectief en houdt rekening met factoren en processen die verantwoordelijk zijn voor (voor)oordelen. (Niveau: inzien)
10. Interculturele actor - Contextueel handelen - De BaTP is in staat met cliënten van diverse culturen en maatschappelijke achtergronden om te gaan, zich in te leven en zaken vanuit het perspectief te bekijken. De BaTP is in staat zijn psychologisch handelen te laten aansluiten bij etnische, culturele, religieuze en sociale achtergrond van zijn cliënt. (Niveau: inzien)
11. Interculturele actor - Interpersoonlijke sensitiviteit - De BaTP heeft oog, zorg en respect voor gevoelens en opvattingen van cliënten en stelt zich positief en tolerant op t.o.v. verschillen in behoeften en zienswijzen. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
12. Professioneel teamspeler - Professioneel samenwerken - De BaTP werkt op diverse niveaus samen met collega's van binnen en buiten de eigen discipline om teamdoelen te bereiken, deelt informatie met collega's en ondersteunt collega's. De BaTP ageert vanuit een open, respectvolle en constructieve houding die de persoonlijke en professionele ontwikkeling van de teammedewerkers stimuleert. (Niveau: toepassen)
13. Reflector - Handelingen evalueren - De BaTP kan terugblikken op situaties waarin hij bepaalde handelingen heeft gesteld. De BaTP analyseert deze handelingen en de gevolgen ervan voor zichzelf, de organisatie en de maatschappij en leert alternatieve interventies bedenken. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
14. Reflector - Empathisch inschatten - De BaTP kan zijn eigen denken en handelen in verschillende omstandigheden inschatten en heeft inzicht in eigen sterktes en zwaktes. Daarnaast tracht de BaTP in te schatten hoe anderen zich zullen gedragen en wat hijzelf en anderen nodig hebben om goed te functioneren binnen de organisatie. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
15. Reflector - Kritisch bevragen - De BaTP is bereid en in staat om zichzelf vragen te stellen over zijn verleden, heden en toekomst en zo zijn persoonlijk en beroepsmatig functioneren te optimaliseren. De BaTP stelt zich ook vragen over de nabije en ruimere omgeving waarin hij functioneert. (Niveau: inzien)
16. Reflector - Feedback geven en ontvangen - De BaTP benut momenten van overleg om op gepaste wijze feedback te geven aan anderen en op een open manier feedback te ontvangen. De BaTP kan op een verantwoordelijke wijze omgaan met de ontvangen feedback. (Niveau: integreren)
17. Reflector - Actualiseren van het beroep - De BaTP neemt verantwoordelijkheid op voor een optimale kwaliteit van het psychologisch handelen en streeft naar persoonlijke ontplooiing in de beroepsuitoefening. (Niveau: weten)
18. Reflector - Ethisch handelen - De BaTP houdt in zijn psychologisch handelen rekening met professionele, wettelijke en ethische codes en participeert aan de ontwikkeling en bijsturing van deze codes. (Niveau: toepassen)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oGesprekst - Gesprekstechnieken 1 (soepel)

Competenties

- de student heeft een referentiekader over psychologische gespreksvoering en beheerst de basis van communicatietheorieën
- de student is zich bewust van zijn eigen sociaal handelen en communiceren

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- het handboek:
Lang, G. & van der Molen, T. (2003). Psychologische gespreksvoering. Een basis voor hulpverlening. Soest: Nelissen. 240 blz., ISBN 9024409616, 13e druk met DVD.
- het PC programma GEVAT (Gespreksvaardigheidstraining): opdrachten (dit vind je op de DVD die bij het boek hoort)
- de opdrachten op Toledo
- de slides op Toledo

Type

- handboek
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving
- software

Werkvormen

Omschrijving

De student verwerft de gespreksvaardigheden door een combinatie van begeleide zelfstudie, oefenlessen en peer-exercise. Er zijn 7 oefenlessen voorzien in groepsverband. Er zijn verschillende parallelgroepen van ongeveer een twintigtal studenten. De lessenreeks wordt afgesloten met een individueel begeleid reflectiemoment.

Er wordt gewerkt aan de hand van een zelfde stramien voor elke lesbeurt:

Ten eerste wordt er gebruik gemaakt van verschillende **zelfinstructiemethoden**.

Ter voorbereiding bestudeert de student namelijk zelfstandig de theorie in het *handboek*. Waarna de student, als tweede voorbereidingsstap, de gespreksvaardigheid inoefent aan de hand van het *computerprogramma* GEVAT

(GESpreksVAardigheidsTraining) en aan de hand van de verplichte opdrachten via Toledo. De studenten kunnen zo de gespreksvaardigheid op eigen tempo inoefenen aan de hand van videovoorbeelden, droogzwemoefeningen en reflectie-opdrachten. Al deze opdrachten worden gebundeld in een digitale portfolio, door inzending via 'assignments' op Toledo.

Tijdens de **lessen** zelf, wordt er intensief geoefend in wisselende groepjes aan de hand van rollenspelen. De docent vervult dan de rol van trainer-coach. Tijdens de nabespreking van de *rollenspelen* leert de student zicht krijgen op zijn eigen gespreksvoering door de feedback van de medestudenten en de docent. Stap per stap worden de studenten aangezet om zelf als coach van hun mede-studenten te fungeren: ze leren elkaar in de observator-rol feedback geven over de gebruikte gespreksvaardigheden en ze leren hun eigen indrukken weergeven over het verloop van het gesprek.

Op basis van deze zelfreflectie en feedback stelt de student **na elke les** een (aantal) leerpunt(en) voor zichzelf op. Op die manier stuurt de student mee zijn eigen leerproces. Door middel van *peer-exercise* verfijnen de studenten verder de aangeleerde gespreksvaardigheden. Tussen de lessen door, oefenen ze zelfstandig verder in kleine groepjes aan de hand van rollenspelen. Na het inoefenen van de vaardigheden in de les en de bijhorende peer-exercise stuurt de student een bijhorende reflectie-opdracht digitaal door.

Tijdens de lessen stimuleert de docent het opbouwen van een bevorderend klimaat om te oefenen. De trainingsopbouw zelf vertoont een *toenemende complexiteit*: tijdens de lesbeurten worden telkens twee nieuwe vaardigheden ingeoeffend, gecombineerd met de eerder geleerde gespreksvaardigheden. Aan het einde van de lessenreeks is er ruimte voorzien om geïntegreerd te oefenen: alle geleerde gespreksvaardigheden worden gecombineerd in een verkennend gesprek.

Na het digitaal doorsturen van een opdracht, ontvangt de student telkens elektronisch feedback over de ingeleverde opdracht(en) en dit in de vorm van algemene aandachtspunten en/of een modelantwoord.

Types

- groepswerk
- begeleide zelfstudie
- Andere: rollenspelen
- opdracht
- procesbegeleiding

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- permanente evaluatie
- praktijkexamen

1e examenperiode (januari)

- Rollenspeltoets (11 van de 20 punten):

De student wordt geëvalueerd aan de hand van een rollenspel. Aan de hand van dit rollenspel wordt de meer complexe toepassing van de gespreksvaardigheden getoetst (cf. reële gesprekssituaties). De student functioneert gedurende 5 minuten als gespreksleider; de cliëntrol wordt opgenomen door een docent (met een casus als uitgangspunt). Een tweede docent is beoordelaar. De student wordt beoordeeld aan de hand van concrete gedragsdimensies (bijv. vragen stellen, samenvatten,...). De student wordt beoordeeld op hoe adequaat hij/zij de aangeleerde gespreksvaardigheden toepast. Verder worden ook de basishouding van de student tijdens het gesprek en de doelgerichtheid van het gesprek mee in rekening gebracht, evenals de algemene indruk van de gesprekspartner (hoe goed heb ik mij begrepen gevoeld?) en de

beoordelaar. Dit alles wordt gescoord aan de hand van 5-puntenschalen, rekening houdend met de kwaliteit van de toegepaste technieken en houdingen.

- Schriftelijk examen (3 van de 20 punten):

Na de rollenspeltoets beantwoordt de student een aantal vragen schriftelijk. Hierbij wordt getoetst naar het inzicht van de student in zijn/haar gebruik van gespreksvaardigheden.

- **Permanente evaluatie : aanleg van een digitale portfolio (6 van de 20 punten):**

Ter voorbereiding van de lessen, worden via Gevat en Toledo opdrachten gemaakt. Ook na elke les en bijhorende peer-exercise worden reflectie-opdrachten ingevuld (zie 'omschrijving' bij werkvormen). De student zendt telkens deze opdrachten digitaal door naar de docent via 'assignments' van Toledo tegen een bepaalde deadline. Het geheel van deze ingezonden opdrachten vormt de digitale portfolio. Uit deze digitale portfolio worden drie opdrachten gekozen die geëvalueerd worden.

3e examenperiode (augustus/september)

Het examen tijdens de derde examenperiode verloopt volledig equivalent aan het examen tijdens de eerste examenperiode.

- **Rollenspeltoets (11 van de 20 punten):**

De student wordt geëvalueerd aan de hand van een rollenspel. Aan de hand van dit rollenspel wordt de meer complexe toepassing van de gespreksvaardigheden getoetst (cfr. reële gesprekssituaties). De student functioneert gedurende 5 minuten als gespreksleider; de cliëntrol wordt opgenomen door een docent (met een casus als uitgangspunt). Een tweede docent is beoordelaar. De student wordt beoordeeld aan de hand van concrete gedragsdimensies (bijv. vragen stellen, samenvatten, ...). De student wordt beoordeeld op hoe adequaat hij/zij de aangeleerde gespreksvaardigheden toepast. Verder worden ook de basishouding van de student tijdens het gesprek en de doelgerichtheid van het gesprek mee in rekening gebracht, evenals de algemene indruk van de gesprekspartner (hoe goed heb ik mij begrepen gevoeld?) en de beoordelaar. Dit alles wordt gescoord aan de hand van 5-puntenschalen, rekening houdend met de kwaliteit van de toegepaste technieken en houdingen.

- Schriftelijk examen (3 van de 20 punten):

Na de rollenspeltoets beantwoordt de student een aantal vragen schriftelijk. Hierbij wordt getoetst naar het inzicht van de student in zijn/haar gebruik van gespreksvaardigheden.

- **Permanente evaluatie : aanleg van een digitale portfolio (6 van de 20 punten):**

Ter voorbereiding van de lessen, worden via Gevat en Toledo opdrachten gemaakt. Ook na elke les en bijhorende peer-exercise worden reflectie-opdrachten ingevuld (zie 'omschrijving' bij werkvormen). De student zendt telkens deze opdrachten digitaal door naar de docent via 'assignments' van Toledo tegen een bepaalde deadline. Het geheel van deze ingezonden opdrachten vormt de digitale portfolio. Uit deze digitale portfolio worden drie opdrachten gekozen die geëvalueerd worden.

Examencontract

Het examen bestaat uit een rollenspeltoets, een schriftelijk examen en de aanleg van een portfolio. De detailinfo over de puntenverdeling vindt u hierboven. In verband met de aanleg van de portfolio met opdrachten, kunt u via de coördinator een studiewijzer met de opdrachten en deadlines bekomen.

Begeleiding

Binnen het vak wordt er vijfledige feedback ingebouwd :

- de docent geeft de student feedback tijdens de rollenspelen.
- de studenten geven elkaar feedback tijdens de rollenspelen.
- de studenten krijgen feedback op hun digitaal portfolio in de vorm van modelantwoorden en algemene tips.
- de lessenreeks wordt afgesloten met een individueel begeleid reflectiemoment.
- ook de discussieruimte op Toledo biedt mogelijkheid tot feedback.

Met bijkomende vragen of bedenkingen kan je terecht tijdens de lessen of via individuele contactname met de lectoren (via mail of op hun bureau).

Practicum arbeids- en organisatiepsychologie

Code: TP1oPrArbOrgPsy
 Groep: /
 Studiepunten: 3
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: deel 1
 Semester: 1
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Schepers Catherine, Theunis Yoko, Van Staey Marleen, Verspeek Birgit
 Coördinator: Schepers Catherine

Info voor studiekeizers

Dit opleidingsonderdeel is een handleiding in de basisprincipes van het diagnostisch handelen in het arbeids- en organisatiepsychologisch werkveld. Centraal in de cursus staan de methoden (o.m. assessmentmethoden), technieken en instrumenten (o.m. psychologische tests en vragenlijsten al dan niet computergestuurd) die in het kader van (individuele) diagnostiek in het werkveld arbeids- en organisatiepsychologie worden gehanteerd. Tijdens de colleges wordt er gewerkt met casussen, praktische oefeningen en opdrachten.

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Practicum arbeids- en organisatiepsychologie

Inhoud

Het (psycho-)diagnostisch handelen wordt gesitueerd in het werkveld van de arbeids- en organisatiepsychologie. Centraal in de cursus staan de methoden, technieken en instrumenten die gebruikt worden in het kader van (individuele) diagnostiek in het werkveld van de arbeids- en organisatiepsychologie. Hierbij wordt de diagnostische cyclus gehanteerd. Uitgangspunt is de vraag- of probleemstelling die zeer divers kan zijn en duidelijk moet omschreven worden in het kader van het opzetten van gepast onderzoek. Voorbereidende informatieverzameling m.b.t. o.m. de opdracht(gever), de functie, het persoon(sprofiel), het competentie(profiel), ... komen hierbij aan bod. Deze informatieverzameling gebeurt via gericht (psycho-) diagnostisch onderzoek waarbij gebruik wordt gemaakt van verschillende bronnen en methoden. Vervolgens gebeurt in het vooronderzoek een eerste screening. Tijdens het practicum wordt hierbij aandacht geschonken aan o.m. CV-opmaak en -analyse, sollicitatiebrief en -formulier, telefonische screening. In het eigenlijk (diepgaande psychologisch) onderzoek komen verschillende instrumenten en beoordelingstechnieken aan bod. Zoals o.m. (psychologische) tests en vragenlijsten, al dan niet computergestuurd, observatie- en assessmentmethoden, gebruikt in de praktijk, vinden hun toepassing. Studenten leren de verzamelde informatie uit verschillende bronnen te analyseren en te synthetiseren om uiteindelijk tot een advies/oordeel, een mondelinge en schriftelijke rapportering te komen. Het beantwoorden van de vraagstelling komt hierbij aan de orde.

Doelstellingen

Beschrijving

De BaTP wordt verwacht binnen het practicum arbeids- en organisatiepsychologie **beroepsspecifiek te kunnen redeneren**. Dit betekent dat de student in staat wordt geacht, zelfstandig en in overeenstemming met beroepsspecifieke inzichten vanuit het arbeids- en organisatiepsychologisch werkveld, kwaliteitsvolle redeneringen te kunnen opbouwen. Verder wordt van de student in dit practicum verwacht in staat te zijn tot **het zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken van beroepsspecifieke informatie en het kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifiek functioneren** binnen het werkveld van de arbeids- en organisatiepsychologie. Daarenboven wordt van de student in dit practicum verwacht dat hij/ zij **oplossingsgericht kan werken**, m.a.w. wordt er van de student verwacht dat hij/zij diverse, concrete vraagstellingen vanuit de arbeids- en organisatiepsychologie i.v.m. psychodiagnostiek kan oplossen.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Projectmatig en methodisch handelen in functie van creatieve kennisontwikkeling - Geconfronteerd met 'nieuwe' beroepsspecifieke problemen door combinatie van bestaande oplossingen planmatig een eigen oplossing kunnen

genereren/tot stand brengen of op externe deskundigheid een beroep kunnen/willen doen. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychodiagnosticus - Informatie verzamelen - De BaTP verzamelt op zelfstandige wijze relevante informatie via wetenschappelijk onderbouwde methoden en brengt vanuit een gepast psychologisch referentiekader de ingewonnen informatie met elkaar in verband (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
2. Psychodiagnosticus - Analyseren van de vraagstelling - De BaTP analyseert een psychosociale vraag en/of probleem in zijn componenten op een methodische wijze. De BaTP herformuleert de vraagstelling in toetsbare hypothesen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
3. Psychodiagnosticus - Opstellen en toepassen van een onderzoeksstrategie - De BaTP kiest, in functie van de vraagstelling, de meest geschikte psychometrisch onderbouwde en/of niet psychometrische methode(n) en past die toe om de vooropgestelde hypothesen te toetsen (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
4. Psychodiagnosticus - Integratief werken - De BaTP ordent en interpreteert de verkregen diagnostische gegevens om zo tot een objectieve synthese te komen en er een psychologisch besluit en/of advies uit af te leiden. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
5. Psychodiagnosticus - Rapporteren - De BaTP verwoordt het besluit en/of advies en het proces dat daartoe geleid heeft op een heldere manier naar collega's en cliënten. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
6. Psychologisch dienstverlener - Informatie geven - De BaTP geeft op een heldere en objectieve wijze informatie, zowel schriftelijk als mondeling en vertaalt de informatie in de taal van de cliënt. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
7. Psychologisch dienstverlener - Advies verlenen - De BaTP werkt vraaggestuurd, kan de verschillende handelwijzen t.o.v. elkaar afwegen en psychologisch duiden en de cliënt zo tot een verantwoorde keuze leiden. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
8. Interculturele actor - Bewust zijn van diversiteit - De BaTP situeert elk psychologisch handelen in een breder perspectief en houdt rekening met factoren en processen die verantwoordelijk zijn voor (voor)oordelen. (Niveau: toepassen)
9. Professioneel teamspeler - Professioneel samenwerken - De BaTP werkt op diverse niveaus samen met collega's van binnen en buiten de eigen discipline om teamdoelen te bereiken, deelt informatie met collega's en ondersteunt collega's. De BaTP ageert vanuit een open, respectvolle en constructieve houding die de persoonlijke en professionele ontwikkeling van de teammedewerkers stimuleert. (Niveau: toepassen)
10. Reflector - Handelingen evalueren - De BaTP kan terugblikken op situaties waarin hij bepaalde handelingen heeft gesteld. De BaTP analyseert deze handelingen en de gevolgen ervan voor zichzelf, de organisatie en de maatschappij en leert alternatieve interventies bedenken. (Niveau: weten)
11. Reflector - Ethisch handelen - De BaTP houdt in zijn psychologisch handelen rekening met professionele, wettelijke en ethische codes en participeert aan de ontwikkeling en bijsturing van deze codes. (Niveau: weten)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oPrPsyDiagn - Practicum 1 (soepel)
- en
 - TP1oArbOrgPsy - Arbeids- en organisatiepsychologie (soepel)

Competenties

Hiervoor verwijzen we naar de competenties van de volgtijdelijkheid.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Cursus: Schepers, Theunis, Van Staey & Verspeek (2009). Practicum arbeids- en organisatiepsychologie. 2de Bachelor Toegepaste Psychologie. Antwerpen: Lessius - departement Toegepaste Psychologie.
Studiemateriaal op Toledo

Aanbevolen leermiddelen

Eigen nota's
Zie literatuurlijst bij de cursus

Type

- cursus
- materiaal op digitale leeromgeving

Werkvormen

Omschrijving

De contactmomenten worden interactief opgevat. Tijdens het practicum wordt gewerkt met casussen, praktische oefeningen en opdrachten (al dan niet in groep) die de actieve bijdrage van studenten stimuleren. Daarnaast wordt af en

toe aan de studenten gevraagd voorbereidende opdrachten uit te voeren in het kader van begeleide zelfstudie die het beroepsspecifiek redeneren en kritisch reflecteren bevorderen.

Types

- practicum
- groepswerk
- begeleide zelfstudie
- opdracht

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- paper/verslag

2e examenperiode (juni)

De evaluatie bestaat uit twee activiteiten:

- een schriftelijk 'gesloten boek' examen (16/20): kennis-, inziets- en toepassingsvragen.
- Verslag/ werkstuk (4/20): dit is het indienen van een individuele portfolio.

De student kan enkel slagen voor dit opleidingsonderdeel wanneer het examen is afgelegd én de portfolio is ingediend!

3e examenperiode (augustus/september)

De evaluatie bestaat uit twee activiteiten:

- een schriftelijk 'gesloten boek' examen (16/20): kennis-, inziets- en toepassingsvragen.
- Verslag/ werkstuk (4/20): dit is het indienen van een individuele portfolio.

De student kan enkel slagen voor dit opleidingsonderdeel wanneer het examen is afgelegd én de portfolio is ingediend!

Examencontract

De evaluatie bestaat uit twee activiteiten:

- Een schriftelijk 'gesloten boek' examen (16/20): kennis-, inziets- en toepassingsvragen.
- Verslag/ werkstuk (4/20): dit is het indienen van een individuele portfolio.

De student kan enkel slagen voor dit opleidingsonderdeel wanneer het examen is afgelegd én de portfolio is ingediend!

Begeleiding

De student kan steeds met vragen terecht bij de docenten tijdens de hoorcolleges, via e-mail of na afspraak op het bureau in de hogeschool.

Practicum school- en pedagogische psychologie

Code: TP1oPrSchlPedPs

Groep: /

Studiepunten: 3

Creditcontract mogelijk: Ja

Examencontract mogelijk: Ja

Deeltijds: deel 1

Semester: 1

Onderwijstaal: Nederlands

Docenten: Aerts Annelies, Bernaerts Ivo, Janssens Vera, Van Oevelen Lies

Coördinator: Aerts Annelies

Info voor studiekeizers

Beschouw het opleidingsonderdeel als een handleiding in de basisprincipes van het diagnostisch handelen in schoolpsychologische en (ortho-)pedagogische context. Het referentiekader voor het psychodiagnostisch handelen is de diagnostische cyclus, volgens Pameijer en van Beukering (2004). We gaan in op een aantal zorgvragen bij kinderen, jongeren en volwassenen met specifieke noden in een school- en (ortho)pedagogische context.

Per zorgvraag wordt met behulp van een casus een analyse van de klachten gemaakt, het psychodiagnostisch instrumentarium en onderzoeksresultaten besproken en worden de gewenste interventies geformuleerd met aandacht voor de afstemming tussen kind-, school-, gezins-, leefgroepkenmerken en hulpverleningsinstanties.

De onderzoeken die aan bod komen zijn:

- algemeen intelligentieonderzoek: interpretatie van intelligentieprofielen
- onderzoek van problemen in de cognitieve ontwikkeling (verstandelijke beperking)
- onderzoek van lees- en spellingsproblemen
- onderzoek van aandachts- en concentratieproblemen
- algemeen ontwikkelingsonderzoek
- onderzoek van de ontwikkelingsstoornis autisme

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Practicum school- en pedagogische psychologie

Inhoud

Het psychodiagnostisch handelingsproces wordt gesitueerd in het school- en (ortho-)pedagogisch psychologisch werkveld. De fasen van het praktijkmodel van handelingsgerichte diagnostiek en advisering bij onderwijsleer- en opvoedingsproblemen worden toegelicht.

Per zorgvraag in het domein van ontwikkelen, leren en studeren wordt met behulp van een casus:

- een analyse van de klachten gemaakt
- het psychodiagnostisch instrumentarium en onderzoeksresultaten besproken
- de gewenste interventies geformuleerd met oog voor de afstemming tussen kind-, school-, gezins-, leefgroepkenmerken en hulpverleningsinstanties.

De onderzoeken die aan bod komen zijn:

- algemeen intelligentieonderzoek: interpretatie van intelligentieprofielen
- onderzoek van problemen in de cognitieve ontwikkeling (verstandelijke beperking)
- onderzoek van lees- en spellingsproblemen
- onderzoek van aandachts- en concentratieproblemen
- algemeen ontwikkelingsonderzoek
- onderzoek van de ontwikkelingsstoornis autisme

Doelstellingen

Beschrijving

Van de BaTP wordt verwacht binnen het practicum SPP **beroepsspecifiek te kunnen redeneren**. Dit betekent dat de student in staat wordt geacht zelfstandig en in overeenstemming met beroepsspecifieke inzichten vanuit het SPP-werkveld, kwaliteitsvolle redeneringen te kunnen opbouwen. Verder wordt van de student verwacht in staat te zijn tot het **zelfstandig en kritisch verwerken en verwerven van beroepsspecifieke informatie** en het **kritisch reflecteren op het beroepsspecifiek functioneren**. Daarnaast wordt verwacht dat de student **oplossingsgericht kan werken**, m.a.w. dat hij/zij diverse hulpvragen in het domein van school- en pedagogische psychologie psychodiagnostisch kan benaderen met als doel te komen tot een haalbare oplossing. De student wordt verondersteld te beschikken over het vermogen om informatie, ideeën, problemen en oplossingen m.b.t. zorgvragen uit het SPP-domein te kunnen **communiceren** aan leken en professionals.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden. (Kerncompetentie)
5. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën - Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychodiagnosticus - Informatie verzamelen - De BaTP verzamelt op zelfstandige wijze relevante informatie via wetenschappelijk onderbouwde methoden en brengt vanuit een gepast psychologisch referentiekader de ingewonnen informatie met elkaar in verband (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
2. Psychodiagnosticus - Analyseren van de vraagstelling - De BaTP analyseert een psychosociale vraag en/of probleem in zijn componenten op een methodische wijze. De BaTP herformuleert de vraagstelling in toetsbare hypothesen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
3. Psychodiagnosticus - Opstellen en toepassen van een onderzoeksstrategie - De BaTP kiest, in functie van de vraagstelling, de meest geschikte psychometrisch onderbouwde en/of niet psychometrische methode(n) en past die toe om de vooropgestelde hypothesen te toetsen (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
4. Psychodiagnosticus - Integratief werken - De BaTP ordent en interpreteert de verkregen diagnostische gegevens om zo tot een objectieve synthese te komen en er een psychologisch besluit en/of advies uit af te leiden. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
5. Psychodiagnosticus - Rapporteren - De BaTP verwoordt het besluit en/of advies en het proces dat daartoe geleid heeft op een heldere manier naar collega's en cliënten. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
6. Psychologisch dienstverlener - Informatie geven - De BaTP geeft op een heldere en objectieve wijze informatie, zowel schriftelijk als mondeling en vertaalt de informatie in de taal van de cliënt. (Niveau: toepassen)
7. Psychologisch dienstverlener - Advies verlenen - De BaTP werkt vraaggestuurd, kan de verschillende handelwijzen t.o.v. elkaar afwegen en psychologisch duiden en de cliënt zo tot een verantwoorde keuze leiden. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
8. Interculturele actor - Contextueel handelen - De BaTP is in staat met cliënten van diverse culturen en maatschappelijke achtergronden om te gaan, zich in te leven en zaken vanuit het perspectief te bekijken. De BaTP is in staat zijn psychologisch handelen te laten aansluiten bij etnische, culturele, religieuze en sociale achtergrond van zijn cliënt. (Niveau: toepassen)
9. Professioneel teamspeler - Professioneel samenwerken - De BaTP werkt op diverse niveaus samen met collega's van binnen en buiten de eigen discipline om teamdoelen te bereiken, deelt informatie met collega's en ondersteunt collega's. De BaTP ageert vanuit een open, respectvolle en constructieve houding die de persoonlijke en professionele ontwikkeling van de teammedewerkers stimuleert. (Niveau: weten)

Vereiste voorkennis**Volgtijdelijkheid**

- TP1oPrPsyDiagn - Practicum 1 (soepel)
- en
 - TP1oSchiPedPsy - School- en pedagogische psychologie (soepel)

Competenties

Hiervoor verwijzen we naar de competenties van de volgtijdelijkheid.

Leermiddelen**Verplichte leermiddelen**

Cursus
Handleidingen
Materiaal op Toledo

Aanbevolen leermiddelen

- Pameijer, N. & Van Beukering, T. (2005). *Handelingsgerichte diagnostiek: een praktijkmodel voor diagnostiek en advisering bij onderwijsproblemen*. Leuven: Acco.
- Bos, A. et al. (2000). *CAP-vademecum*. Brasschaat: Coördinatie team Antwerpen Psychodiagnostiek, losbladige publicatie.
- Kraijer, D.; Plas, J. (2001). *Psychodiagnostiek in de zorg voor verstandelijke gehandicapte mensen*. Lisse: Swets & Zeitlinger.

Type

- cursus

- materiaal op digitale leeromgeving
- handleiding

Werkvormen

Omschrijving

De contactmomenten worden interactief opgevat. Docenten verwachten een actieve bijdrage van studenten en af en toe wordt een voorbereidende opdracht gegeven om het beroepsspecifiek redeneren en kritisch reflecteren te bevorderen.

Types

- practicum
- opdracht

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- paper/verslag

2e examenperiode (juni)

De evaluatie bevat 2 onderdelen:

- 1) *Schriftelijk 'open boek-examen'* met inzichts- en toepassingsvragen (16/20).
- 2) *Individuele opdracht* : papieren casus die zowel kwantitatief als kwalitatief verwerkt dient te worden (4/20).
De student kan enkel slagen wanneer de taak is ingediend én het examen is afgelegd.

3e examenperiode (augustus/september)

De evaluatie bevat 2 onderdelen:

- 1) *Schriftelijk 'open boek-examen'* met inzichts- en toepassingsvragen (16/20).
- 2) *Individuele opdracht* : papieren casus die zowel kwantitatief als kwalitatief verwerkt dient te worden (4/20).
De student kan enkel slagen wanneer de taak is ingediend én het examen is afgelegd.

Examencontract

De evaluatie bevat 2 onderdelen:

- 1) *Schriftelijk 'open boek-examen'* met inzichts- en toepassingsvragen (16/20).
- 2) *Individuele opdracht* : papieren casus die zowel kwantitatief als kwalitatief verwerkt dient te worden (4/20).
De student kan enkel slagen wanneer de taak is ingediend én het examen is afgelegd.

Begeleiding

De student kan steeds voor vragen bij de docenten terecht tijdens de hoorcolleges, via e-mail of na afspraak op het bureel in de hogeschool.

Practicum klinische psychologie

Code: TP1oPrKlinPsy

Groep: /

Studiepunten: 3

Creditcontract mogelijk: Ja

Examencontract mogelijk: Ja

Deeltijds: deel 1

Semester: 1

Onderwijstaal: Nederlands

Docenten: De Kinder Gert, Hermans Noortje, Sleebus Min, Van Reusel Geert

Coördinator: Sleebus Min

Info voor studiekeizers

Inspelend op diverse hulpvragen wordt in practicum II klinische psychologie een aanzet gegeven tot verschillende soorten klinisch psychologisch onderzoek en deelaspecten van psychologische dienstverlening.

Komen aan bod:

- het intakegesprek en klachteninventarisatie als onderdeel van de diagnostische cyclus, de inhoud en vormgeving van een intakegesprek en het gebruik van verschillende methodieken bij het intakegesprek
- directe en indirecte onderzoeksmethoden, telkens gerelateerd aan een bepaalde hulpvraag / -vragen
- psychologische verslaggeving

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Practicum klinische psychologie

Inhoud

Deel 1: Intake en klachtenanamnese

Wat binnen dit deel aan bod komt, is een situering van het intakegesprek in de diagnostische cyclus, de inhoud en vormgeving van een intakegesprek en het gebruik van verschillende methodieken bij het intakegesprek. Dit alles wordt in de praktijk gebracht aan de hand van simulatie-oefeningen.

Deel 2: Onderzoeksmethoden

In dit tweede deel van het practicum komen directe en indirecte onderzoeksmethoden, telkens gerelateerd aan (een) bepaalde hulpvraag/-vragen, handelingsdiagnostisch gericht, aan bod:

- 1) CBCL 6-18 bij onderzoek van probleemgedrag bij kinderen/jongeren
- 2) GKS-II bij onderzoek van gezins(dis)functioneren
- 3) MMPI-II bij onderzoek van de persoonlijkheid bij volwassenen/senioren
- 4) FID als indirecte methode bij kinderen/jongeren: belevingsonderzoek

Deel 3: Psychologische verslaggeving

In dit derde deel worden handvatten aangereikt voor een gestructureerde en inhoudsrelevante schriftelijke verslaggeving, waarop oefeningen volgen.

Een doorlopende casus zal de verschillende onderdelen van het practicum illustreren en studenten de kans bieden om vaardigheden in te oefenen en de materie te verwerken. Verscheidene opdrachten zullen gekoppeld worden aan deze casus.

Doelstellingen

Beschrijving

Doelstellingen van practicum II, klinische psychologie:

- de student kan een intakegesprek voeren, met aandacht voor de verschillende facetten die bevestigd dienen te worden om tot een hulpvraag te komen
- de student heeft inzicht in de verschillende methodieken, die in de klinische praktijk gebruikt worden om zicht te krijgen op het functioneren van cliënten, en kan deze zelfstandig selecteren en hanteren
- de student kan zelfstandig testinstrumenten afnemen, verwerken en resultaten interpreteren.
- de student kan deelaspecten uit het psychologisch onderzoek mondeling rapporteren
- de student kan een psychologisch verslag opmaken
- de student kan kritisch reflecteren op eigen handelingen en keuzes
- de student kan vanuit handelingsgerichte diagnostiek informatie geven en advies verlenen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren.
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken.
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren.

Specifieke competenties

1. Psychodiagnosticus - Informatie verzamelen - De BaTP verzamelt op zelfstandige wijze relevante informatie via wetenschappelijk onderbouwde methoden en brengt vanuit een gepast psychologisch referentiekader de ingewonnen informatie met elkaar in verband (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
2. Psychodiagnosticus - Analyseren van de vraagstelling - De BaTP analyseert een psychosociale vraag en/of probleem in zijn componenten op een methodische wijze. De BaTP herformuleert de vraagstelling in toetsbare hypothesen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
3. Psychodiagnosticus - Opstellen en toepassen van een onderzoeksstrategie - De BaTP kiest, in functie van de vraagstelling, de meest geschikte psychometrisch onderbouwde en/of niet psychometrische methode(n) en past die toe om de vooropgestelde hypothesen te toetsen (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
4. Psychodiagnosticus - Integratief werken - De BaTP ordent en interpreteert de verkregen diagnostische gegevens om zo tot een objectieve synthese te komen en er een psychologisch besluit en/of advies uit af te leiden. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
5. Psychodiagnosticus - Rapporteren - De BaTP verwoordt het besluit en/of advies en het proces dat daartoe geleid heeft op een heldere manier naar collega's en cliënten. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
6. Psychologisch dienstverlener - Informatie geven - De BaTP geeft op een heldere en objectieve wijze informatie, zowel schriftelijk als mondeling en vertaalt de informatie in de taal van de cliënt. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
7. Psychologisch dienstverlener - Advies verlenen - De BaTP werkt vraaggestuurd, kan de verschillende handelwijzen t.o.v. elkaar afwegen en psychologisch duiden en de cliënt zo tot een verantwoorde keuze leiden. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
8. Trainer-coach - Opleiden - De BaTP kan actief participeren, leerprocessen ondersteunen en op een didactisch verantwoorde wijze kennis en inzichten overdragen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
9. Preventieactor - Risico taxeren - De BaTP heeft oog voor het ontstaan en de impact van psychosociale problemen. De BaTP kan risicogedrag, risicogroepen en risicosituaties detecteren en analyseren. (Niveau: toepassen)
10. Organisator-communicator - Ontwerpen van een actieplan - De BaTP zet in dialoog met de cliënt het doel van de opdracht om naar een haalbaar plan van aanpak vanuit een psychologische invalshoek. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
11. Organisator-communicator - Realiseren van een actieplan - De BaTP werkt op een projectmatige wijze aan de realisatie van het afgesproken plan van aanpak met inachtnaam van de psychologische deontologische regels. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
12. Interculturele actor - Contextueel handelen - De BaTP is in staat met cliënten van diverse culturen en maatschappelijke achtergronden om te gaan, zich in te leven en zaken vanuit het perspectief te bekijken. De BaTP is in staat zijn psychologisch handelen te laten aansluiten bij etnische, culturele, religieuze en sociale achtergrond van zijn cliënt. (Niveau: inzien)
13. Interculturele actor - Interpersoonlijke sensitiviteit - De BaTP heeft oog, zorg en respect voor gevoelens en opvattingen van cliënten en stelt zich positief en tolerant op t.o.v. verschillen in behoeften en zienswijzen. (Niveau: inzien)
14. Professioneel teamspeler - Professioneel samenwerken - De BaTP werkt op diverse niveaus samen met collega's van binnen en buiten de eigen discipline om teamdoelen te bereiken, deelt informatie met collega's en ondersteunt collega's. De BaTP ageert vanuit een open, respectvolle en constructieve houding die de persoonlijke en professionele ontwikkeling van de teammedewerkers stimuleert. (Niveau: weten)
15. Reflector - Handelingen evalueren - De BaTP kan terugblikken op situaties waarin hij bepaalde handelingen heeft gesteld. De BaTP analyseert deze handelingen en de gevolgen ervan voor zichzelf, de organisatie en de maatschappij en leert alternatieve interventies bedenken. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
16. Reflector - Empathisch inschatten - De BaTP kan zijn eigen denken en handelen in verschillende omstandigheden inschatten en heeft inzicht in eigen sterktes en zwaktes. Daarnaast tracht de BaTP in te schatten hoe anderen zich zullen gedragen en wat hijzelf en anderen nodig hebben om goed te functioneren binnen de organisatie. (Niveau: toepassen)
17. Reflector - Kritisch bevragen - De BaTP is bereid en in staat om zichzelf vragen te stellen over zijn verleden, heden en toekomst en zo zijn persoonlijk en beroepsmatig functioneren te optimaliseren. De BaTP stelt zich ook vragen over de nabije en ruimere omgeving waarin hij functioneert. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
18. Reflector - Feedback geven en ontvangen - De BaTP benut momenten van overleg om op gepaste wijze feedback te geven aan anderen en op een open manier feedback te ontvangen. De BaTP kan op een verantwoordelijke wijze omgaan met de ontvangen feedback. (Niveau: toepassen)
19. Reflector - Ethisch handelen - De BaTP houdt in zijn psychologisch handelen rekening met professionele, wettelijke en ethische codes en participeert aan de ontwikkeling en bijsturing van deze codes. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

Vereiste voorkennis**Volgtijdelijkheid**

- TP1oPrPsyDiagn - Practicum 1 (soepel)
- en
 - TP1oKlinPsy - Klinische psychologie (soepel)

Competenties

Hiervoor verwijzen we naar de competenties van volgtijdelijkheid

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

De Kinder, G.; Hermans, N.; Hilgert, T.; Sleetbus, M., Soetens, B.; Van Reusel, G. (2009). *Practicum Klinische Psychologie*. Niet gepubliceerde cursus, Lessius, Antwerpen, Departement Toegepaste Psychologie

Testformulieren van besproken vragenlijsten

Materiaal op www

PowerPoint-presentaties op Toledo

Eigen nota's

Aanbevolen leermiddelen

- De cursus zal een lijst bevatten met aanbevolen boeken, tijdschriftartikels en handleidingen van de gebruikte instrumenten

Type

- cursus
- materiaal op digitale leeromgeving
- materiaal op www
- Andere: vragenlijsten + profielen

Werkvormen

Omschrijving

Telkens vanuit een bepaald kader zal tijdens het practicum vooral tijd besteed worden aan het aanleren en inoefenen van een aantal belangrijke instrumenten en het oefenen van diagnostische en begeleidende vaardigheden die studenten nodig hebben in de klinische praktijk.

Types

- practicum
- begeleide zelfstudie
- opdracht

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- paper/verslag

2e examenperiode (juni)

De evaluatie bevat 2 onderdelen.

Studenten kunnen enkel slagen voor het practicum indien ze, naast deelname aan het schriftelijk examen, ook hun taak hebben ingediend.

1) Schriftelijk open boek examen, met hoofdzakelijk inzicht- en toepassingsvragen: 14/20

2) Taak: een onderzoek uitvoeren + een schriftelijk rapport hiervan maken: 6/20

(uitgebreide instructies: zie cursus)

3e examenperiode (augustus/september)

De evaluatie bevat 2 onderdelen.

Studenten kunnen enkel slagen voor het practicum indien ze, naast deelname aan het schriftelijk examen, ook hun taak hebben ingediend.

1) Schriftelijk open boek examen, met inzicht- en toepassingsvragen: 14/20

2) Taak: 6/20

Er wordt een nieuwe taak gemaakt en ingediend. Instructies: als de student in de voorgaande examenperiode een kind/jongere als proefpersoon heeft gekozen, wordt nu een volwassene gekozen en vice versa. De opdracht blijft verder ongewijzigd.

Examencontract

- Schriftelijk open boek examen, met inzichts - en toepassingsvragen (14/20)
- Taak (6/20). Instructies: zie cursus

Opmerking: slides gebruikt in de lessen kunnen bekomen worden bij een van de docenten.

Begeleiding

Dit practicum zal gegeven worden door 4 docenten:

Gert De Kinder (bureel SAN 2.15)
Noortje Hermans (bureel SAN 2.11)
Min Sleebus (bureel SAN 2.16)
Geert Van Reusel (bureel SAN 2.16)

Stage

Code: TP1oStage
Groep: /
Studiepunten: 12
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Nee
Deeltijds: deel 2
Semester: 2
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Opsteyn Carine
Coördinator: Opsteyn Carine

Info voor studiekeizers

Eindelijk mag je tijdens het tweede bachelorjaar op stage! Zo kan je in het werkveld je eerste beroepservaring opdoen. Door herhaalde toepassing van de reeds verworven kennis en vaardigheden, kom je, onder begeleiding, stapsgewijs tot het je eigen maken van de competenties, nodig voor de uitoefening van het beroep. Je komt terecht in een setting waar bachelors in de toegepaste psychologie tewerkgesteld zijn.

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Stage

Inhoud

Stageduur

- De student loopt 8 weken stage binnen dezelfde organisatie. Elke student presteert 38u/week met uitzondering van de weken waarin een officiële feestdag valt. Gemaakte overuren mogen gecompenseerd worden binnen een termijn van twee weken. Voor de concrete uurregeling verwijzen we naar de stageleidraad.
- In het kader van de noodwendigheden van de dienst mag een student stage lopen tijdens het weekend en de schoolvakanties.

Inhoud

De stageinhoud is afhankelijk van het werkveld waar de student stage loopt.

- Arbeids- en organisatiepsychologisch werkveld
- Klinische psychologisch werkveld
- School- en pedagogisch psychologisch werkveld

In elk werkveld wordt de student ingeschakeld in de werking van de organisatie. Dit betekent dat de stagiair deel uitmaakt van een team en mee functioneert in de werking hiervan. Het takenpakket van de stagiair omvat vooral psychodiagnostische taken en/of psychologische begeleiding. De stage omvat eveneens organisatorische taken die eigen zijn aan de uitoefening van het beroep zoals o.a. administratie, research, deelname aan studiedagen.

De student maakt een stagewerkboek en een portfolio die na het beëindigen van de stage bij de supervisor worden ingediend.

Doelstellingen

Beschrijving

- De stage verenigt de drie doelstellingen van de opleiding:
- specifieke en wetenschappelijk verantwoorde praktijkopleiding
 - theoretische scholing
 - beroepspersoonlijkheidsvorming

Stage lopen is dus meer dan alleen zicht krijgen op de werkzaamheden van een organisatie. Het is ervaring opdoen, al doende leren en het geleerde toepassen. Al werkend realiseert de student zijn leerdoelen. De student legt relaties tussen theorie en praktijk. Het is een verbreding en verdieping van de deskundigheid. Naast beroepsspecifieke kennis, vaardigheden en attitudes wordt er ook een appél gedaan op basisvaardigheden zoals kunnen samenwerken in een team, creativiteit, flexibele en kritische houding. Het is een oriëntatie op de toekomstige beroepsuitoefening, een integratie in de wereld van de arbeid, in de cultuur van een organisatie. De student toetst zijn geschiktheid voor

beroepsuitoefening in het psychologisch werkveld.

De stage in het tweede jaar is een **beroepsvoorbereidende** stage.

Onder deskundige begeleiding doet de student zijn eerste beroepservaringen op in een bepaald werkveld. De verworven theoretische kennis en vaardigheden worden aan de praktijk getoetst, nieuwe inzichten worden verworven en relevante vaardigheden eigen gemaakt. De eerste stappen worden gezet in het vormen van een beroepshouding en deontologisch geïnspireerd gedrag in het beroepsveld. De student neemt een start in het ontwikkelen van een adequate beroepspersoonlijkheid.

Rekening houdend met de reeds verworven kennis en vaardigheden wordt de student methodisch ingeschakeld in het werkveld, alhoewel het beroep nog niet volledig en zelfstandig uitgeoefend wordt.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken.
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Leiding geven - Courante leidinggevende taken kunnen uitvoeren.
5. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden. (Kerncompetentie)
6. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken. (Kerncompetentie)
7. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken. (Kerncompetentie)
8. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën - Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten.
9. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Specifieke competenties

1. Psychodiagnosticus - Informatie verzamelen - De BaTP verzamelt op zelfstandige wijze relevante informatie via wetenschappelijk onderbouwde methoden en brengt vanuit een gepast psychologisch referentiekader de ingewonnen informatie met elkaar in verband (Niveau: toepassen)
2. Psychodiagnosticus - Analyseren van de vraagstelling - De BaTP analyseert een psychosociale vraag en/of probleem in zijn componenten op een methodische wijze. De BaTP herformuleert de vraagstelling in toetsbare hypothesen. (Niveau: toepassen)
3. Psychodiagnosticus - Opstellen en toepassen van een onderzoeksstrategie - De BaTP kiest, in functie van de vraagstelling, de meest geschikte psychometrisch onderbouwde en/of niet psychometrische methode(n) en past die toe om de vooropgestelde hypothesen te toetsen (Niveau: toepassen)
4. Psychodiagnosticus - Integratief werken - De BaTP ordent en interpreteert de verkregen diagnostische gegevens om zo tot een objectieve synthese te komen en er een psychologisch besluit en/of advies uit af te leiden. (Niveau: toepassen)
5. Psychodiagnosticus - Rapporteren - De BaTP verwoordt het besluit en/of advies en het proces dat daartoe geleid heeft op een heldere manier naar collega's en cliënten. (Niveau: toepassen)
6. Psychologisch dienstverlener - Informatie geven - De BaTP geeft op een heldere en objectieve wijze informatie, zowel schriftelijk als mondeling en vertaalt de informatie in de taal van de cliënt. (Niveau: toepassen)
7. Psychologisch dienstverlener - Advies verlenen - De BaTP werkt vraaggestuurd, kan de verschillende handelwijzen t.o.v. elkaar afwegen en psychologisch duiden en de cliënt zo tot een verantwoorde keuze leiden. (Niveau: toepassen)
8. Psychologisch dienstverlener - Psychologisch counselen - De BaTP helpt de cliënt inzicht te verwerven in zichzelf en zijn situatie en hierin prioriteiten te stellen om zo gezamenlijk een op maat geschreven ontwikkelings- en beleidsplan uit te werken, rekening houdend met een complexiteit van elkaar beïnvloedende factoren. (Niveau: toepassen)
9. Psychologisch dienstverlener - Ondersteunen van veranderingsprocessen - De BaTP ondersteunt veranderingsprocessen en kan de voortgang van het veranderingsproces opvolgen, met aandacht voor hervulpreventie. De BaTP onderkent weerstand tot verandering. (Niveau: toepassen)
10. Trainer-coach - Motiveren - De BaTP slaagt erin om cliënten enthousiast te maken voor en aan te zetten tot het bereiken van relevante ontwikkelingsdoelen. (Niveau: toepassen)
11. Trainer-coach - Opleiden - De BaTP kan actief participeren, leerprocessen ondersteunen en op een didactisch verantwoorde wijze kennis en inzichten overdragen. (Niveau: toepassen)
12. Trainer-coach - Trainen - De BaTP leert vaardigheden aan en begeleidt de cliënt bij het inoefenen ervan. (Niveau: toepassen)
13. Trainer-coach - Coachen - De BaTP begeleidt personen op een resultaatgerichte en persoonlijke wijze om hun aanwezige potentieel maximaal te realiseren. (Niveau: toepassen)
14. Preventieactor - Risico taxeren - De BaTP heeft oog voor het ontstaan en de impact van psychosociale problemen. De

- BaTP kan risicogedrag, risicogroepen en risicosituaties detecteren en analyseren. (Niveau: toepassen)
15. Preventieactor - Preventief handelen - De BaTP kan een preventieplan ontwikkelen, implementeren en evalueren. (Niveau: toepassen)
16. Preventieactor - Adequaat doorverwijzen - De BaTP benut het netwerk met andere hulpverlenende instanties om de cliënt te begeleiden en te verwijzen. (Niveau: toepassen)
17. Organisator-communicator - Ontwerpen van een actieplan - De BaTP zet in dialoog met de cliënt het doel van de opdracht om naar een haalbaar plan van aanpak vanuit een psychologische invalshoek. (Niveau: toepassen)
18. Organisator-communicator - Realiseren van een actieplan - De BaTP werkt op een projectmatige wijze aan de realisatie van het afgesproken plan van aanpak met inachtnaam van de psychologische deontologische regels. (Niveau: toepassen)
19. Organisator-communicator - Communiceren van een actieplan - De BaTP brengt een actieplan op een heldere, effectieve en beroepsethische manier over naar de cliënt. (Niveau: toepassen)
20. Interculturele actor - Bewust zijn van diversiteit - De BaTP situeert elk psychologisch handelen in een breder perspectief en houdt rekening met factoren en processen die verantwoordelijk zijn voor (voor)oordelen. (Niveau: toepassen)
21. Interculturele actor - Contextueel handelen - De BaTP is in staat met cliënten van diverse culturen en maatschappelijke achtergronden om te gaan, zich in te leven en zaken vanuit het perspectief te bekijken. De BaTP is in staat zijn psychologisch handelen te laten aansluiten bij etnische, culturele, religieuze en sociale achtergrond van zijn cliënt. (Niveau: toepassen)
22. Interculturele actor - Interpersoonlijke sensitiviteit - De BaTP heeft oog, zorg en respect voor gevoelens en opvattingen van cliënten en stelt zich positief en tolerant op t.o.v. verschillen in behoeften en zienswijzen. (Niveau: toepassen)
23. Professioneel teamspeler - Professioneel samenwerken - De BaTP werkt op diverse niveaus samen met collega's van binnen en buiten de eigen discipline om teamdoelen te bereiken, deelt informatie met collega's en ondersteunt collega's. De BaTP ageert vanuit een open, respectvolle en constructieve houding die de persoonlijke en professionele ontwikkeling van de teammedewerkers stimuleert. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
24. Professioneel teamspeler - Relaties opbouwen en onderhouden - De BaTP is in staat om op alle niveaus, zowel intern als extern, harmonische werkrelaties op te bouwen en te onderhouden ten dienste van de organisatie en haar cliënten. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
25. Professioneel teamspeler - Aan netwerking doen - De BaTP heeft kennis van de verschillende relevante deskundigheidsgebieden en disciplines, legt contacten met andere organisaties en zet bruikbare ondersteunende netwerken op. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
26. Reflector - Handelingen evalueren - De BaTP kan terugblikken op situaties waarin hij bepaalde handelingen heeft gesteld. De BaTP analyseert deze handelingen en de gevolgen ervan voor zichzelf, de organisatie en de maatschappij en leert alternatieve interventies bedenken. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
27. Reflector - Empathisch inschatten - De BaTP kan zijn eigen denken en handelen in verschillende omstandigheden inschatten en heeft inzicht in eigen sterktes en zwaktes. Daarnaast tracht de BaTP in te schatten hoe anderen zich zullen gedragen en wat hijzelf en anderen nodig hebben om goed te functioneren binnen de organisatie. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
28. Reflector - Kritisch bevragen - De BaTP is bereid en in staat om zichzelf vragen te stellen over zijn verleden, heden en toekomst en zo zijn persoonlijk en beroepsmatig functioneren te optimaliseren. De BaTP stelt zich ook vragen over de nabije en ruimere omgeving waarin hij functioneert. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
29. Reflector - Feedback geven en ontvangen - De BaTP benut momenten van overleg om op gepaste wijze feedback te geven aan anderen en op een open manier feedback te ontvangen. De BaTP kan op een verantwoordelijke wijze omgaan met de ontvangen feedback. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
30. Reflector - Actualiseren van het beroep - De BaTP neemt verantwoordelijkheid op voor een optimale kwaliteit van het psychologisch handelen en streeft naar persoonlijke ontplooiing in de beroepsuitoefening. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
31. Reflector - Ethisch handelen - De BaTP houdt in zijn psychologisch handelen rekening met professionele, wettelijke en ethische codes en participeert aan de ontwikkeling en bijsturing van deze codes. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oWerkveld - Werkvelden (streng)
- en

5 opleidingsonderdelen te kiezen uit

- TP1oPrArbOrgPsy - Practicum arbeids- en organisatiepsychologie (soepel)
- TP1oPrKlinPsy - Practicum klinische psychologie (soepel)
- TP1oPrSchlPedPs - Practicum school- en pedagogische psychologie (soepel)
- TP2oGesprekst - Gesprekstechnieken 2 (soepel)
- TP2oGesprekst - Gesprekstechnieken II (soepel)
- TP2oPsyDiagn - Psychodiagnostiek 2 (soepel)
- TP2oPsyDiagn - Psychodiagnostiek II (soepel)

Competenties

/

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- stageleidraad
- evaluatieformulier

Type

- materiaal op digitale leeromgeving
- Andere: stageleidraad, evaluatieformulier

Werkvormen

Omschrijving

De stagiair staat centraal in een netwerk van relaties waarbij er begeleiding voorzien wordt door een stagementor op de stageplaats en een stagesupervisor vanuit de hogeschool.

Types

- Andere: stage is een specifieke vorm van 'extramuros' praktijkoefening

Evaluatie

Types

- paper/verslag
- permanente evaluatie

2e examenperiode (juni)

De procedure voor de evaluatie bestaat uit een kwalitatieve en een kwantitatieve fase.

De eindbeoordeling is de verantwoordelijkheid van de hogeschool (stagesupervisor geeft punten) en gebeurt op basis van:

- het stageverloop (85%)
- de casuïstiek (10%)
- formele aspecten (5%)

Voor de concrete richtlijnen verwijzen we naar de stageleidraad.

Om te slagen voor de stage moet de student:

- 8 weken stage gepresteerd hebben;
- het stagewerkboek en de portfolio ingediend hebben;
- voldaan hebben aan de criteria betreffende stageverloop.

De student moet 10/20 halen om voor stage geslaagd te zijn, zoals voor elk opleidingsonderdeel. Als de student niet gedeelbereerd wordt, kan hij dit opleidingsonderdeel pas in het volgend academiejaar opnieuw doen. Op grond van de aard van het opleidingsonderdeel 'stage', kan de student slechts één maal per jaar geëxamineerd worden (examenperiode van juni).

Begeleiding

De stagementor (stageplaats)

- plant in overleg met collega's, met de hogeschool en met de student de stageactiviteiten en neemt de dagelijkse leiding van de stage op zich;
- bereidt de stagiair voor op opdrachten, superviseert en volgt op, verduidelijkt en beoordeelt;
- evalueert de werkzaamheden, taak- en attitudegericht; ofwel door onmiddellijke feedback ofwel wekelijks op een afgesproken moment;
- is de persoon bij wie de stagiair terecht kan met vragen;
- heeft oog voor de benodigde kennis, de transfer van de theorie naar de praktijk, de vaardigheden en attitudes;
- kijkt wekelijks de weekagenda na, ondertekent en geeft de nodige aanmerkingen, tips en feedback;
- verstrekt in het evaluatiegesprek informatie aan de stagesupervisor en aan de student over de stagewerkzaamheden en de wijze van uitvoering;
- in voorbereiding op het evaluatiegesprek vult de mentor het evaluatieformulier in.

De stagesupervisor (Lessius hogeschool)

- geeft aan elke student specifieke informatie over de stageplaats;
- superviseert het stageverloop door opvolging van het reflectieverslag van de student, d.m.v. de tussentijdse besprekingen in de hogeschool (tijdens terugkomdagen) en de eindevaluatie;
- begeleidt de student bij zijn reflectie over de stage-ervaringen en bij de explicitering van sterke punten en leerpunten (taak- en persoonsgericht);

- ondersteunt, stuurt bij en treedt indien nodig probleemoplossend op;
- volgt het leerproces in termen van de opleidingsdoelen en werkt als dusdanig mee aan de uitbouw van de persoonlijke en professionele beroepshouding van de student;
- evalueert het leerproces en leidt het evaluatiegesprek;
- is gedurende de stageperiode bereikbaar in de hogeschool (bijkomende informatie, moeilijkheden, onduidelijkheden,...);
- begeleidt de groepsevaluatie na de stage;
- evalueert het stagewerkboek en de portfolio;
- geeft de uiteindelijke stagebeoordeling.

Recht

Code: TP1oRecht
Groep: /
Studiepunten: 3
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 1
Semester: 2
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: De Vel Isabelle
Coördinator: De Vel Isabelle

Info voor studiekeizers

In de cursus wordt een overzicht gegeven van de bronnen van het recht, waarbij specifieke aandacht wordt geschonken aan de wetgeving door de Belgische instellingen (de verschillende wetgevende machten en de uitvoerende machten zowel nationaal als regionaal);

Verder wordt in de cursus nader ingegaan op het strafrecht en het strafprocesrecht, waarbij een overzicht wordt gegeven van de bestanddelen van het misdrijf, de verschillende straffen en de bijzondere criteria van straftoemeting; de volledige rechtsgang vanaf een strafbaar feit tot het einde van de strafuitvoering wordt weergegeven (vooronderzoek, de straftoemeting, de strafuitvoering en het strafeinde)

Vervolgens komt het jeugdrecht aan bod, waarbij de krachtlijnen van de bijzondere jeugdbijstand en de integrale jeugdhulp in de verf worden gezet. Tevens wordt de werking van de comités bijzondere jeugdzorg, de bemiddelingscommissie en de jeugdrechtbank toegelicht.

Tot slot wordt in de cursus een overzicht gegeven van de rechtsbronnen van het arbeidsrecht. Verder wordt gedetailleerd ingegaan op het individuele arbeidsovereenkomstenrecht (proefbeding, schorsing van de overeenkomst , einde van de overeenkomst e.d.m.) Daarnaast wordt ingegaan op het sociale zekerheidsrecht, waar onder meer onderwerpen zoals de ziekteverzekering, de pensioenregeling, de jaarlijkse vakantie, het leefloon en dergelijke meer aan bod komen.

Specialisatiegraad

Inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Recht

Inhoud

Deel I : Inleiding tot het recht en grondwettelijk recht

Hoofdstuk I : oorsprong van het recht

Hoofdstuk II: begripsomschrijving van het recht

Hoofdstuk III. indeling van het recht

Hoofdstuk IV : bronnen van het recht

- gewoonterecht
- wetten
- rechtspraak
- rechtsleer

Deel II. Strafrecht en strafprocesrecht

Hoofdstuk I : inleiding

Hoofdstuk II : het misdrijf

Hoofdstuk III : de straf

- de indeling van de straffen
- de bijzondere criteria van straftoemeting

Hoofdstuk IV : het strafrechtsbedelingsstelsel

- het vooronderzoek
 - de straftoemeting
 - de strafuitvoering
 - het strafeinde

Deel III : Jeugdrecht

Hoofdstuk I : inleiding

Hoofdstuk II : een historische schets

Hoofdstuk III: summier beeld van de huidige wettelijke situatie

Hoofdstuk IV : de krachtlijnen van de bijzondere jeugdbijstand

Hoofdstuk V : krachtlijnen van integrale jeugdhulp

Hoofdstuk VI : krachtlijnen van de federale regelgeving

Hoofdstuk VII : de Comités voor bijzondere jeugdzorg

Hoofdstuk VIII : de bemiddelingscommissie

Hoofdstuk IX : de jeugdrechtbank

Hoofdstuk X : de bijzondere jeugdbijstand voor meerderjarigen

Hoofdstuk XI : de voorzieningen voor bijzondere jeugdbijstand

Deel IV : Sociaal recht

Hoofdstuk I : de arbeidsovereenkomsten

Hoofdstuk II : de sociale zekerheid

Hoofdstuk III : de wet op de arbeidsongevallen

Toelichting:

In de cursus wordt een overzicht gegeven van de bronnen van het recht, waarbij specifieke aandacht wordt geschonken aan de wetgeving door de Belgische instellingen (de verschillende wetgevende machten en de uitvoerende machten zowel nationaal als regionaal);

Verder wordt in de cursus nader ingegaan op het strafrecht en het strafprocesrecht, waarbij een overzicht wordt gegeven van de bestanddelen van het misdrijf, de verschillende straffen en de bijzondere criteria van straftoemeting; de volledige rechtsgang vanaf een strafbaar feit tot het einde van de strafuitvoering wordt weergegeven (vooronderzoek, de straftoemeting, de strafuitvoering en het strafeinde)

Vervolgens komt het jeugdrecht aan bod, waarbij de krachtlijnen van de bijzondere jeugdbijstand en de integrale jeugdhulp in de verf worden gezet. Tevens wordt de werking van de comités bijzondere jeugdzorg, de bemiddelingscommissie en de jeugdrechtbank toegelicht.

Tot slot wordt in de cursus een overzicht gegeven van de rechtsbronnen van het arbeidsrecht. Verder wordt gedetailleerd ingegaan op het individuele arbeidsovereenkomstenrecht (proefbeding, schorsing van de overeenkomst, einde van de overeenkomst e.d.m.) Daarnaast wordt ingegaan op het sociale zekerheidsrecht, waar onder meer onderwerpen zoals de ziekteverzekering, de pensioenregeling, de jaarlijkse vakantie, het leefloon en dergelijke meer aan bod komen.

Doelstellingen**Beschrijving****Toelichting**

De student heeft inzicht in de fundamentele begrippen, juridische mechanismen en basisregels van het recht (bronnen van het recht, strafrecht en sociaal recht) en kan eenvoudige juridische casussen oplossen.

De student maakt kennis met de verschillende bronnen van het recht en verwerft daarbij een inzicht in de regelgeving dat zich situeert op verschillende niveau 's (federalisme); de student maakt uitgebreid kennis met het strafrecht en het strafprocesrecht, waarbij de volledige rechtsgang wordt doorlopen vanaf het strafbaar feit tot het einde van de strafuitvoering; de student doet een eerste kennismaking met de sociale wetgeving waarbij niet alleen de nadruk wordt gelegd op de principes maar ook voldoende wordt ingegaan op de bijzonderheden van deze wetgeving. De student dient in te zien dat het sociaal recht de bestaande sociale verhoudingen wil ordenen, maar dat leemtes en meervoudige interpretatiemogelijkheden in de bestaande regelgeving tot gevolg hebben dat niet voor ieder sociaal probleem een kant-en-klare oplossing bestaat

Algemene competenties

1. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
2. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe

probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën - Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten.

Specifieke competenties

1. Psychodiagnosticus - Informatie verzamelen - De BaTP verzamelt op zelfstandige wijze relevante informatie via wetenschappelijk onderbouwde methoden en brengt vanuit een gepast psychologisch referentiekader de ingewonnen informatie met elkaar in verband (Niveau: weten)
2. Psychodiagnosticus - Analyseren van de vraagstelling - De BaTP analyseert een psychosociale vraag en/of probleem in zijn componenten op een methodische wijze. De BaTP herformuleert de vraagstelling in toetsbare hypothesen. (Niveau: inzien)
3. Psychodiagnosticus - Integratief werken - De BaTP ordent en interpreteert de verkregen diagnostische gegevens om zo tot een objectieve synthese te komen en er een psychologisch besluit en/of advies uit af te leiden. (Niveau: weten)
4. Psychodiagnosticus - Rapporteren - De BaTP verwoordt het besluit en/of advies en het proces dat daartoe geleid heeft op een heldere manier naar collega's en cliënten. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
5. Psychologisch dienstverlener - Informatie geven - De BaTP geeft op een heldere en objectieve wijze informatie, zowel schriftelijk als mondeling en vertaalt de informatie in de taal van de cliënt. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
6. Professioneel teamspeler - Professioneel samenwerken - De BaTP werkt op diverse niveaus samen met collega's van binnen en buiten de eigen discipline om teamdoelen te bereiken, deelt informatie met collega's en ondersteunt collega's. De BaTP ageert vanuit een open, respectvolle en constructieve houding die de persoonlijke en professionele ontwikkeling van de teammedewerkers stimuleert. (Niveau: weten)
7. Professioneel teamspeler - Relaties opbouwen en onderhouden - De BaTP is in staat om op alle niveaus, zowel intern als extern, harmonische werkrelaties op te bouwen en te onderhouden ten dienste van de organisatie en haar cliënten. (Niveau: weten)
8. Professioneel teamspeler - Aan netwerking doen - De BaTP heeft kennis van de verschillende relevante deskundigheidsgebieden en disciplines, legt contacten met andere organisaties en zet bruikbare ondersteunende netwerken op. (Niveau: weten)

Vereiste voorkennis

Competenties

Geen

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

De Vel, I. (2009). *Recht (leidraad bij cursus Recht)*. Niet-gepubliceerde studentencursus.

Aanbevolen leermiddelen

- Boonen, J., Decock, G., Tack, L., & Vanmarcke, L. (2008). *Recht voor welzijnswerkers*. Uitgeverij Kluwer.
- D'Hertefeld, F., Laurysens, L., De Klerck, G., & Verhaege, D. (2009). *Praktisch sociaal recht*. Uitgeverij De Boeck.

Type

- cursus
- materiaal op www

Werkvormen

Omschrijving

Hoorcolleges waarbij de theorie wordt uiteengezet die regelmatig wordt ingeoeft aan de hand van concrete casussen.

Types

- hoorcollege

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

2e examenperiode (juni)

Schriftelijk examen, bestaande uit kennis- en inzichtsvragen en vragen waarbij concrete casussen worden vastgelegd.

3e examenperiode (augustus/september)

idem

Examencontract

Schriftelijk examen, bestaande uit kennis- en inzichtsvragen en vragen waarbij concrete casussen worden vastgelegd.

Begeleiding

De mogelijkheid bestaat tot het maken van extra oefeningen of het vragen van studeertips. Individuele vragen omtrent de leerstof zijn ook meer dan welkom voor of na het hoorcollege. De docent geeft raad over de te volgen methode, alsmede de examenstof en examinering.

Gezondheidspsychologie

Code: TP1oGezondPsy
 Groep: /
 Studiepunten: 3
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: /
 Semester: 2
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Van Horenbeeck Daniëlle
 Coördinator: Van Horenbeeck Daniëlle

Info voor studiekeizers

De gezondheidspsychologie is een deeldiscipline van de psychologie. Het buigt zich over de rol van het gedrag bij het in stand houden, bevorderen en herwinnen van gezondheid.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Gezondheidspsychologie

Inhoud

* De **voornaamste gezondheidspsychologische inzichten** worden uitgediept.

In hoofdstuk 1 '**situering van de gezondheidspsychologie**' richten we ons ondermeer op de ontwikkelingen in de gezondheidszorg en de overgang van het biomedisch naar het psychosociaal model. Deze ontwikkelingen liggen immers mede aan de basis van het ontstaan van de gezondheidspsychologie.

Hoofdstuk 2 behandelt het **meten van gezondheid**. We maken hierbij een onderscheid tussen de somatische, psychische en sociale dimensie van gezondheid.

In hoofdstuk 3 richten we ons op de **epidemiologie**. We bekijken tevens een aantal epidemiologische maten.

Vervolgens behandelen we in hoofdstuk 4 de belangrijkste **gezondheidspsychologische modellen**.

* Bovendien bespreken we een **aantal problematieken** waarin de gezondheidspsycholoog duidelijk kan interveniëren.

We richten onze aandacht op de problematiek van **stress**. We benaderen stress vanuit biologisch en psychologisch perspectief. Ook stress op het werk komt aan bod.

Vanuit de stressproblematiek belichten we '**burnout**' (kenmerken, oorzaken, interventiemethoden,...) evenals **CVS**.

Ook **de slaap** en de problematiek van slecht slapen wordt uitgebreid behandeld (slaapstadia,

slaapcyclus, slaap en leeftijd, functies van de slaap, slaapproblemen, slaapproblemen, diagnostiek van slaapproblemen en begeleiding vanuit gedragstherapeutisch oogpunt).

Een andere problematiek die aan bod komt is '**obesitas**' (definiering, oorzaken, gezondheidsrisico's, behandeling,...).

Doelstellingen

Beschrijving

De eindcompetenties en tevens doelstellingen van dit opleidingsonderdeel zijn :

- * inzicht verwerven in een globale en geïntegreerde visie/kennis over gezondheidspsychologie
- * inzicht verwerven in de basisbegrippen uit de psychologie en hun relevantie voor gezondheid en ziekte
- * gebruik kunnen maken van een aantal epidemiologische maten
- * inzicht verwerven in de wederzijdse relatie tussen psychologische en sociale processen enerzijds en gezondheid en ziekte anderzijds, vertrekkende van het biopsychosociaal model van ziekte en gezondheid,
- * inzicht verwerven in de stressproblematiek, evenals een aantal stressgerelateerde ziekten, in gezondheid en preventief gedrag,
- * begrijpen hoe gedrag, stresshantering en gedragsverandering gezondheid, herstel en ziekte (mee) kunnen verklaren
- * kunnen hanteren van het biopsychosociaal model ten aanzien van ziekte en gezondheid
- * kunnen toepassen van theoretische concepten en modellen op concrete gezondheidsvraagstukken
- *

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)

4. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden. (Kerncompetentie)
5. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.
6. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken. (Kerncompetentie)
7. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinnvolle oplossingsstrategieën - Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten. (Kerncompetentie)
8. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychodiagnosticus - Informatie verzamelen - De BaTP verzamelt op zelfstandige wijze relevante informatie via wetenschappelijk onderbouwde methoden en brengt vanuit een gepast psychologisch referentiekader de ingewonnen informatie met elkaar in verband (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
2. Psychodiagnosticus - Analyseren van de vraagstelling - De BaTP analyseert een psychosociale vraag en/of probleem in zijn componenten op een methodische wijze. De BaTP herformuleert de vraagstelling in toetsbare hypothesen. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
3. Psychodiagnosticus - Opstellen en toepassen van een onderzoeksstrategie - De BaTP kiest, in functie van de vraagstelling, de meest geschikte psychometrisch onderbouwde en/of niet psychometrische methode(n) en past die toe om de vooropgestelde hypothesen te toetsen (Niveau: inzien)
4. Psychodiagnosticus - Integratief werken - De BaTP ordent en interpreteert de verkregen diagnostische gegevens om zo tot een objectieve synthese te komen en er een psychologisch besluit en/of advies uit af te leiden. (Niveau: inzien)
5. Psychodiagnosticus - Rapporteren - De BaTP verwoordt het besluit en/of advies en het proces dat daartoe geleid heeft op een heldere manier naar collega's en cliënten. (Niveau: inzien)
6. Psychologisch dienstverlener - Informatie geven - De BaTP geeft op een heldere en objectieve wijze informatie, zowel schriftelijk als mondeling en vertaalt de informatie in de taal van de cliënt. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
7. Psychologisch dienstverlener - Advies verlenen - De BaTP werkt vraaggestuurd, kan de verschillende handelingen t.o.v. elkaar afwegen en psychologisch duiden en de cliënt zo tot een verantwoorde keuze leiden. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
8. Psychologisch dienstverlener - Psychologisch counsellen - De BaTP helpt de cliënt inzicht te verwerven in zichzelf en zijn situatie en hierin prioriteiten te stellen om zo gezamenlijk een op maat geschreven ontwikkelings- en beleidsplan uit te werken, rekening houdend met een complexiteit van elkaar beïnvloedende factoren. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
9. Psychologisch dienstverlener - Ondersteunen van veranderingsprocessen - De BaTP ondersteunt veranderingsprocessen en kan de voortgang van het veranderingsproces opvolgen, met aandacht voor hervulpreventie. De BaTP onderkent weerstand tot verandering. (Niveau: inzien)
10. Trainer-coach - Motiveren - De BaTP slaagt erin om cliënten enthousiast te maken voor en aan te zetten tot het bereiken van relevante ontwikkelingsdoelen. (Niveau: inzien)
11. Trainer-coach - Opleiden - De BaTP kan actief participeren, leerprocessen ondersteunen en op een didactisch verantwoorde wijze kennis en inzichten overdragen. (Niveau: inzien)
12. Preventieactor - Risico taxeren - De BaTP heeft oog voor het ontstaan en de impact van psychosociale problemen. De BaTP kan risicogedrag, risicogroepen en risicosituaties detecteren en analyseren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
13. Preventieactor - Preventief handelen - De BaTP kan een preventieplan ontwikkelen, implementeren en evalueren. (Niveau: inzien)
14. Preventieactor - Adequaat doorverwijzen - De BaTP benut het netwerk met andere hulpverlenende instanties om de cliënt te begeleiden en te verwijzen. (Niveau: inzien)
15. Professioneel teamspeler - Professioneel samenwerken - De BaTP werkt op diverse niveaus samen met collega's van binnen en buiten de eigen discipline om teamdoelen te bereiken, deelt informatie met collega's en ondersteunt collega's. De BaTP ageert vanuit een open, respectvolle en constructieve houding die de persoonlijke en professionele ontwikkeling van de teammedewerkers stimuleert. (Niveau: inzien)
16. Professioneel teamspeler - Relaties opbouwen en onderhouden - De BaTP is in staat om op alle niveaus, zowel intern als extern, harmonische werkrelaties op te bouwen en te onderhouden ten dienste van de organisatie en haar cliënten. (Niveau: weten)
17. Professioneel teamspeler - Aan netwerking doen - De BaTP heeft kennis van de verschillende relevante deskundigheidsgebieden en disciplines, legt contacten met andere organisaties en zet bruikbare ondersteunende netwerken op. (Niveau: weten)

Vereiste voorkennis

Competenties

Basiskennis omtrent leertheoretische concepten, sociale beïnvloeding.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

De cursus, de PowerPointpresentaties (zie toledo), aangevuld met de notities tijdens de les.

Type

- cursus
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving
- materiaal op www

Werkvormen**Omschrijving**

Hoorcollege waarin de theoretische concepten worden aangereikt.

Interactieve werkvormen zoals onderwijsleergesprekken, casusbesprekingen en oefeningen ondersteunen het leerproces.

Types

- hoorcollege

Evaluatie**Types**

- schriftelijk examen

2e examenperiode (juni)

gesloten boek examen
zowel kennis-als inzichtsvragen (open vragen)

3e examenperiode (augustus/september)

zie tweede examenperiode

Examencontract

Zowel kennis-als inzichtsvragen (open vragen).
gesloten boekexamen

Begeleiding

Mogelijkheid tot het stellen van vragen ter verduidelijking, tijdens en na de colleges (niet via mail).
(bereikbaarheid : bureel SAN.1.12)

Interculturele begeleiding

Code: TP1oIntHulp
Groep: /
Studiepunten: 3
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: /
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Meeus Joke
Coördinator: Meeus Joke

Info voor studiekeizers

Multiculturaliteit is realiteit. Binnen alle lagen van onze samenleving zijn mensen met verschillende culturele achtergronden steeds meer op elkaar aangewezen, en dat is binnen de psychologische begeleiding niet anders. Om interculturele begeleiding in een schoolcontext, klinische setting en de profitsector zo adequaat mogelijk te doen verlopen, is het goed om stil te staan bij de grenzen en mogelijkheden van enkele kernaspecten waarop psychologische hulpverlening is gestoeld.

Deze onderwijsactiviteit vindt plaats gedurende 1 week, nl. van maandag 23 november t.e.m. vrijdag 27 november 2009 met verplichte deelname aan de namiddagworkshops en uitstappen.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Interculturele begeleiding

Inhoud

Omwille van het vakoverschrijdend karakter, zal binnen dit opleidingsonderdeel zowel aandacht geschonken worden aan de verschillende aspecten van interculturele begeleiding bij kinderen en jongeren in een school- en pedagogische context als aan volwassenen binnen het klinisch werkveld en in de profitsector.

De leerstof kan als volgt uiteengezet worden:

Vooreerst staan we stil bij het begrip 'cultuur'. Binnen een multiculturele samenleving hebben we het over allochtonen, migranten en asielzoekers. Maar wie zijn die mensen precies, en over hoeveel mensen gaat dat dan? We lichten dit toe vanuit de situatie voor België. Interculturaliteit houdt verband met migratie, wat op zijn beurt impliceert dat de vanzelfsprekendheid van iemands cultuur wegvalt. Bij aankomst in een ander land, worden mensen met andere gewoontes en gebruiken geconfronteerd, en daar kan op verschillende manieren mee omgegaan worden. Dit is wat bedoeld wordt met acculturatie. Om mensen te helpen, moet je hen begrijpen. Omdat de grootste groep allochtonen in België van Marokkaanse en Turkse origine is, nemen we bijkomend de opvoeding binnen de mediterrane islamcultuur onder de loep.

Als vervolg op deze inleiding zal de interculturele bruikbaarheid van **psychologisch testmateriaal** voor de drie domeinen (school-klinische-profit) besproken worden. Cultuurvrije tests bestaan in wezen niet. Omdat heel wat testen door Westerse onderzoekers werden ontwikkeld, kunnen ze binnen een interculturele context een vertekend beeld ophangen. Daarom gaan we in op wat een dergelijke culturele bias kan inhouden, en hoe we toch een zekere mate van equivalentie kunnen nastreven.

Verder belichten we enkele aspecten uit de interculturele **begeleiding** in de meest brede zin van het woord. Achtereenvolgens gaan we na wat psychologische begeleiding kan betekenen binnen een interculturele schoolcontext, in klinische settings en in de bedrijfsector.

Doelstellingen

Beschrijving

Psychodiagnostische vaardigheden worden zowel aan de hand van casussen en rollenspelen tijdens de workshops als in 'real-life' (zie de paper-opdrachten bij evaluatie) geoefend.
Advies- en informatieverstrekking is gebaseerd op casussen en kan geoefend worden aan de hand van rollenspelen tijdens

de workshops.

Het *research-luik* betreft het kritisch doornemen en evalueren van een wetenschappelijk onderzoeksartikelen, alsook het opzetten van een testonderzoek in het kader van de paper-opdrachten (zie evaluatie).

Schriftelijke *rapporteringsvaardigheden* worden getoetst aan de hand van de paperopdrachten; mondelinge communicatieve vaardigheden worden geoefend in de workshops aan de hand van rollenspelen.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden.
5. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.
6. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken. (Kerncompetentie)
7. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychodiagnosticus - Informatie verzamelen - De BaTP verzamelt op zelfstandige wijze relevante informatie via wetenschappelijk onderbouwde methoden en brengt vanuit een gepast psychologisch referentiekader de ingewonnen informatie met elkaar in verband (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
2. Psychodiagnosticus - Analyseren van de vraagstelling - De BaTP analyseert een psychosociale vraag en/of probleem in zijn componenten op een methodische wijze. De BaTP herformuleert de vraagstelling in toetsbare hypothesen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
3. Psychodiagnosticus - Opstellen en toepassen van een onderzoeksstrategie - De BaTP kiest, in functie van de vraagstelling, de meest geschikte psychometrisch onderbouwde en/of niet psychometrische methode(n) en past die toe om de vooropgestelde hypothesen te toetsen (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
4. Psychodiagnosticus - Integratief werken - De BaTP ordent en interpreteert de verkregen diagnostische gegevens om zo tot een objectieve synthese te komen en er een psychologisch besluit en/of advies uit af te leiden. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
5. Psychodiagnosticus - Rapporteren - De BaTP verwoordt het besluit en/of advies en het proces dat daartoe geleid heeft op een heldere manier naar collega's en cliënten. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
6. Psychologisch dienstverlener - Informatie geven - De BaTP geeft op een heldere en objectieve wijze informatie, zowel schriftelijk als mondeling en vertaalt de informatie in de taal van de cliënt. (Niveau: inzien)
7. Psychologisch dienstverlener - Advies verlenen - De BaTP werkt vraaggestuurd, kan de verschillende handelwijzen t.o.v. elkaar afwegen en psychologisch duiden en de cliënt zo tot een verantwoorde keuze leiden. (Niveau: inzien)
8. Psychologisch dienstverlener - Psychologisch counselen - De BaTP helpt de cliënt inzicht te verwerven in zichzelf en zijn situatie en hierin prioriteiten te stellen om zo gezamenlijk een op maat geschreven ontwikkelings- en beleidsplan uit te werken, rekening houdend met een complexiteit van elkaar beïnvloedende factoren. (Niveau: inzien)
9. Psychologisch dienstverlener - Ondersteunen van veranderingsprocessen - De BaTP ondersteunt veranderingsprocessen en kan de voortgang van het veranderingsproces opvolgen, met aandacht voor hervulpreventie. De BaTP onderkent weerstand tot verandering. (Niveau: inzien)
10. Trainer-coach - Opleiden - De BaTP kan actief participeren, leerprocessen ondersteunen en op een didactisch verantwoorde wijze kennis en inzichten overdragen. (Niveau: toepassen)
11. Trainer-coach - Trainen - De BaTP leert vaardigheden aan en begeleidt de cliënt bij het inoefenen ervan. (Niveau: inzien)
12. Trainer-coach - Coachen - De BaTP begeleidt personen op een resultaatgerichte en persoonlijke wijze om hun aanwezige potentieel maximaal te realiseren. (Niveau: weten)
13. Preventieactor - Risico taxeren - De BaTP heeft oog voor het ontstaan en de impact van psychosociale problemen. De BaTP kan risicogedrag, risicogroepen en risicosituaties detecteren en analyseren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
14. Preventieactor - Preventief handelen - De BaTP kan een preventieplan ontwikkelen, implementeren en evalueren. (Niveau: inzien)
15. Preventieactor - Adequaat doorverwijzen - De BaTP benut het netwerk met andere hulpverlenende instanties om de cliënt te begeleiden en te verwijzen. (Niveau: inzien)
16. Organisator-communicator - Ontwerpen van een actieplan - De BaTP zet in dialoog met de cliënt het doel van de opdracht om naar een haalbaar plan van aanpak vanuit een psychologische invalshoek. (Niveau: weten)
17. Organisator-communicator - Realiseren van een actieplan - De BaTP werkt op een projectmatige wijze aan de realisatie van het afgesproken plan van aanpak met inachtnaam van de psychologische deontologische regels. (Niveau: toepassen)
18. Organisator-communicator - Communiceren van een actieplan - De BaTP brengt een actieplan op een heldere, effectieve en beroepsethische manier over naar de cliënt. (Niveau: toepassen)
19. Interculturele actor - Bewust zijn van diversiteit - De BaTP situeert elk psychologisch handelen in een breder perspectief en houdt rekening met factoren en processen die verantwoordelijk zijn voor (voor)oordelen. (Niveau: toepassen)

integreren)

20. Interculturele actor - Contextueel handelen - De BaTP is in staat met cliënten van diverse culturen en maatschappelijke achtergronden om te gaan, zich in te leven en zaken vanuit het perspectief te bekijken. De BaTP is in staat zijn psychologisch handelen te laten aansluiten bij etnische, culturele, religieuze en sociale achtergrond van zijn cliënt.

(Niveau: integreren)

21. Interculturele actor - Interpersoonlijke sensitiviteit - De BaTP heeft oog, zorg en respect voor gevoelens en opvattingen van cliënten en stelt zich positief en tolerant op t.o.v. verschillen in behoeften en zienswijzen. (Niveau: integreren)

22. Professioneel teamspeler - Professioneel samenwerken - De BaTP werkt op diverse niveaus samen met collega's van binnen en buiten de eigen discipline om teamdoelen te bereiken, deelt informatie met collega's en ondersteunt collega's. De BaTP ageert vanuit een open, respectvolle en constructieve houding die de persoonlijke en professionele ontwikkeling van de teammedewerkers stimuleert. (Niveau: toepassen)

23. Professioneel teamspeler - Relaties opbouwen en onderhouden - De BaTP is in staat om op alle niveaus, zowel intern als extern, harmonische werkrelaties op te bouwen en te onderhouden ten dienste van de organisatie en haar cliënten. (Niveau: toepassen)

24. Professioneel teamspeler - Aan netwerking doen - De BaTP heeft kennis van de verschillende relevante deskundigheidsgebieden en disciplines, legt contacten met andere organisaties en zet bruikbare ondersteunende netwerken op. (Niveau: inzien)

25. Reflector - Handelingen evalueren - De BaTP kan terugblikken op situaties waarin hij bepaalde handelingen heeft gesteld. De BaTP analyseert deze handelingen en de gevolgen ervan voor zichzelf, de organisatie en de maatschappij en leert alternatieve interventies bedenken. (Niveau: toepassen)

26. Reflector - Empathisch inschatten - De BaTP kan zijn eigen denken en handelen in verschillende omstandigheden inschatten en heeft inzicht in eigen sterktes en zwaktes. Daarnaast tracht de BaTP in te schatten hoe anderen zich zullen gedragen en wat hijzelf en anderen nodig hebben om goed te functioneren binnen de organisatie. (Niveau: toepassen)

27. Reflector - Kritisch bevragen - De BaTP is bereid en in staat om zichzelf vragen te stellen over zijn verleden, heden en toekomst en zo zijn persoonlijk en beroepsmatig functioneren te optimaliseren. De BaTP stelt zich ook vragen over de nabije en ruimere omgeving waarin hij functioneert. (Niveau: toepassen)

28. Reflector - Feedback geven en ontvangen - De BaTP benut momenten van overleg om op gepaste wijze feedback te geven aan anderen en op een open manier feedback te ontvangen. De BaTP kan op een verantwoordelijke wijze omgaan met de ontvangen feedback. (Niveau: toepassen)

29. Reflector - Actualiseren van het beroep - De BaTP neemt verantwoordelijkheid op voor een optimale kwaliteit van het psychologisch handelen en streeft naar persoonlijke ontplooiing in de beroepsuitoefening. (Niveau: toepassen)

30. Reflector - Ethisch handelen - De BaTP houdt in zijn psychologisch handelen rekening met professionele, wettelijke en ethische codes en participeert aan de ontwikkeling en bijsturing van deze codes. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)

Vereiste voorkennis

Competenties

De cursus bouwt verder op enkele algemene basisnoties en -vaardigheden die in andere vakken uit het eerste jaar reeds aan bod kwamen (zoals o.a. elementaire noties over de multiculturele samenleving m.b.t. acculturatie en het afnemen, scoren en interpreteren van de Wechslerschalen).

Multiculturaliteit mag dan wel in onze samenleving de hedendaagse realiteit zijn, dat neemt niet weg dat er heel wat gevoeligheden, controverses, vooroordelen en mythes rond bestaan, die adequate begeleiding in de weg kunnen staan. Adequate interculturele begeleiding kennen én kunnen is slechts mogelijk door een attitude aan te nemen die het evenwicht bewaart tussen een openheid waarin men het onbekende onbevooroordeeld tegemoet laat treden enerzijds, maar waarbij men tegelijk ook een kritische ingesteldheid behoudt anderzijds.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Literatuurpakket
- Slides op de digitale leeromgeving (Toledo)
- Eigen nota's van in het hoorcollege

Aanbevolen leermiddelen

Bij de start van de lesweek zal op Toledo een lijst met aanbevolen/achtergrondliteratuur verschijnen. Enkele voorbeelden:

- Bleichrodt, N., & van de Vijver, F. (2001). *Diagnostiek bij allochtonen. Mogelijkheden en beperkingen van psychologische tests*. Lisse: Swets & Zeitlinger.
- Kortmann, F. (2006). *Transculturele psychiatrie. Van praktijk naar theorie*. Assen: Van Gorcum
- Meurs, P., & Gailly, A. (1998). *Wortelen in andere aarde. Migrantengezinnen en hulpverleners ontmoeten cultuurverschil*. Leuven: Acco.
- van der Werf, S. (1998). *Allochtonen. Een inleiding in de multiculturele samenleving*. Bussum: Coutinho.

Type

- cursus
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving
- materiaal op www

Werkvormen

Omschrijving

De klemtoon van dit vak ligt in de eerste plaats op de praktische bruikbaarheid van de geziene leerstof. Naast de hoorcolleges (voormiddagen) waarin de leerstof door experts uit het werkveld wordt gedoceerd, wordt gedurende de verschillende workshops (namiddagen) zoveel mogelijk interactie nagestreefd onder de vorm van diverse alternatieve werkvormen zoals rollenspelen, het uitwerken van opdrachten in kleinere groep, groepsdiscussie, oefenen met psychodiagnostisch materiaal en klassikale (na-)bespreking van bv. audio-visueel materiaal. Plaatselijke bezoeken in groep zullen dan weer de gelegenheid bieden voor een volledige onderdompeling in de materie.

Types

- hoorcollege
- groepswork
- begeleide zelfstudie
- Andere: thematische workshops
- opdracht

Evaluatie

Types

- paper/verslag

1e examenperiode (januari)

De evaluatie bestaat uit twee delen: een individueel portfolio en een groepswork.

De **individuele portfolio** staat op 12 punten. De student dient voor dit diagnostische luik een portfolio samen te stellen uit een afname van drie psychologische tests bij een kind of volwassene van allochtone origine. Het uiteindelijke doel is een analyse en vooral een kritisch interpretatie met het oog op de interculturele bruikbaarheid ervan.

De **groepswork** staat op 8 punten en bestaat uit het kritisch doornemen van twee wetenschappelijke artikels/werken gerelateerd aan topics die gedurende de week aan bod gekomen zijn, deze met elkaar in verband te brengen en implicaties en discussiepunten weer te geven.

De portfolio en de groepswork dienen - in overleg met de docent - ingediend te worden vóór de aanvang van de examenperiode. Concrete richtlijnen inzake vorm en lengte van het werk worden in de les meegedeeld.

Om te kunnen slagen moeten de studenten deelnemen aan beide evaluatiedelen (portfolio + groepswork).

3e examenperiode (augustus/september)

De portfolio is analoog aan de eerste examenperiode, en staat op 12 punten.

Voor de groepswork wordt een alternatieve opdracht voorzien. De studenten krijgen een tekst, waarop ze een vijftal vragen kritisch dienen te beantwoorden vanuit de geziene leerstof. Die opdracht staat - analoog als in de eerste zitting - op 8 van de 20 punten.

Examencontract

Idem als de derde examenperiode

Begeleiding

Voor vragen of bedenkingen kunnen de studenten tijdens of na de collegeweek steeds terecht bij de lector. Per mail kan dat op emine.karanfil@lessius.eu.

Gezondheidspromotie

Code: TP1oGezProm
 Groep: /
 Studiepunten: 3
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: /
 Semester: 2
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Craeynest Miet
 Coördinator: Craeynest Miet

Info voor studiekeziers

Niet alleen in België, maar ook wereldwijd staan hart- en vaatziekten en verschillende vormen van kanker in de trieste top tien van meest voorkomende ziektes en doodsoorzaken. Aan de basis van dergelijke aandoeningen gaat vaak een ongezonde levensstijl schuil, zoals roken, ongezonde voedingsgewoontes en een tekort aan fysieke activiteit. Als gedragswetenschappers gaan we ervan uit dat gedrag veranderbaar is. Campagnes voor gedragsverandering zijn echter slechts effectief, indien ze op een systematische of planmatige manier zijn opgebouwd, en vertrekken van de determinanten die tot (on)gezond gedrag leiden.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Gezondheidspromotie

Inhoud

In het opleidingsonderdeel Gezondheidspromotie staat een planmatige aanpak voor gedragsverandering centraal. Als kader hiervoor wordt het **Model voor Planmatige Gezondheidsvoorlichting en Gedragsverandering** gebruikt. Dit model bestaat uit vier fasen, die doorheen de verschillende contactmomenten één voor één zullen doorlopen worden.

In de *Probleemanalyse* wordt in eerste instantie een balans opgemaakt van de *volksgezondheid*: wat zijn belangrijke gezondheidsproblemen waarmee een doelgroep wordt geconfronteerd? De analyse van de volksgezondheid wordt bepaald aan de hand van verschillende indicatoren zoals prevalentie en incidentie van ziekten en sterftes. Vervolgens dient te worden nagegaan *welke mogelijke gedragingen* aan de basis liggen van die ziektes en aandoeningen. Ongezonde voedingsgewoontes, roken, te weinig aan fysieke activiteit doen, niet deelnemen aan screenings zoals voor borstkanker, of adviezen zoals zonnebrandolie gebruiken in de wind slaan, kunnen belangrijke oorzaken zijn.

In de *Determinantenanalyse* wordt nagegaan welke determinanten aan de oorsprong van dergelijk gedrag ligt. Hierin wordt een onderscheid gemaakt tussen *persoonlijke* (of interne) determinanten (zoals kennis, attitudes en eigen-effectiviteitsverwachting) en *omgevings-* (of externe) determinanten (zoals het al dan niet aanwezig zijn van sportfaciliteiten en gezonde voeding).

Op basis van de inzichten in de vorige fase, kan er een *Interventie* worden *ontwikkeld*. Een interventie is geen doel op zich, maar moet aangrijpen op de determinanten die een gedrag bepalen. Wanneer de interventie ontwikkeld is, kan ze ook *geïmplementeerd* worden.

In de *Evaluatiefase*, wordt de interventie geëvalueerd. Heeft ze de gewenste resultaten (effectevaluatie), is ze uitgevoerd zoals gepland (proces-evaluatie), en wat is de verhouding tussen de gemaakte kosten en de opgeleverde baten?

De verschillende fasen van dit model worden doorlopen aan de hand van casussen die zich toespitsen op **fysieke activiteit** of **voeding**, en dat in verschillende settings : bij kinderen, volwassenen of senioren in een school-, arbeidscontext of op gemeentelijkvlak. De casus is afhankelijk van de groep waarin de student terecht komt.

Doelstellingen

Beschrijving

Dit vak beoogt duidelijk te maken dat interventies voor gedragsverandering pas effectief kunnen zijn, wanneer ze aangrijpen op de achterliggende determinanten van het gewenste en ongewenste gedrag. Hiervoor is een planmatige aanpak onontbeerlijk. Door voor een specifieke casus een zo levensecht mogelijke interventie uit te werken, wordt ernaar gestreefd om de theorie zo praktijkgericht mogelijk te maken.

Algemene competenties

1. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
2. Projectmatig en methodisch handelen in functie van creatieve kennisontwikkeling - Geconfronteerd met 'nieuwe' beroepsspecifieke problemen door combinatie van bestaande oplossingen planmatig een eigen oplossing kunnen genereren/tot stand brengen of op externe deskundigheid een beroep kunnen/willen doen. (Kerncompetentie)

3. Leiding geven - Courante leidinggevende taken kunnen uitvoeren.
4. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden.
5. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.
6. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken.

Specifieke competenties

1. Psychodiagnosticus - Informatie verzamelen - De BaTP verzamelt op zelfstandige wijze relevante informatie via wetenschappelijk onderbouwde methoden en brengt vanuit een gepast psychologisch referentiekader de ingewonnen informatie met elkaar in verband (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
2. Psychodiagnosticus - Analyseren van de vraagstelling - De BaTP analyseert een psychosociale vraag en/of probleem in zijn componenten op een methodische wijze. De BaTP herformuleert de vraagstelling in toetsbare hypothesen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
3. Psychodiagnosticus - Opstellen en toepassen van een onderzoeksstrategie - De BaTP kiest, in functie van de vraagstelling, de meest geschikte psychometrisch onderbouwde en/of niet psychometrische methode(n) en past die toe om de vooropgestelde hypothesen te toetsen (Niveau: toepassen)
4. Psychodiagnosticus - Integratief werken - De BaTP ordent en interpreteert de verkregen diagnostische gegevens om zo tot een objectieve synthese te komen en er een psychologisch besluit en/of advies uit af te leiden. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
5. Psychodiagnosticus - Rapporteren - De BaTP verwoordt het besluit en/of advies en het proces dat daartoe geleid heeft op een heldere manier naar collega's en cliënten. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
6. Psychologisch dienstverlener - Informatie geven - De BaTP geeft op een heldere en objectieve wijze informatie, zowel schriftelijk als mondeling en vertaalt de informatie in de taal van de cliënt. (Niveau: inzien)
7. Psychologisch dienstverlener - Advies verlenen - De BaTP werkt vraaggestuurd, kan de verschillende handelwijzen t.o.v. elkaar afwegen en psychologisch duiden en de cliënt zo tot een verantwoorde keuze leiden. (Niveau: inzien)
8. Psychologisch dienstverlener - Ondersteunen van veranderingsprocessen - De BaTP ondersteunt veranderingsprocessen en kan de voortgang van het veranderingsproces opvolgen, met aandacht voor hervalpreventie. De BaTP onderkent weerstand tot verandering. (Niveau: inzien)
9. Trainer-coach - Motiveren - De BaTP slaagt erin om cliënten enthousiast te maken voor en aan te zetten tot het bereiken van relevante ontwikkelingsdoelen. (Niveau: inzien)
10. Trainer-coach - Opleiden - De BaTP kan actief participeren, leerprocessen ondersteunen en op een didactisch verantwoorde wijze kennis en inzichten overdragen. (Niveau: weten)
11. Trainer-coach - Trainen - De BaTP leert vaardigheden aan en begeleidt de cliënt bij het inoefenen ervan. (Niveau: weten)
12. Trainer-coach - Coachen - De BaTP begeleidt personen op een resultaatgerichte en persoonlijke wijze om hun aanwezige potentieel maximaal te realiseren. (Niveau: weten)
13. Preventieactor - Risico taxeren - De BaTP heeft oog voor het ontstaan en de impact van psychosociale problemen. De BaTP kan risicogedrag, risicogroepen en risicosituaties detecteren en analyseren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
14. Preventieactor - Preventief handelen - De BaTP kan een preventieplan ontwikkelen, implementeren en evalueren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
15. Organisator-communicator - Ontwerpen van een actieplan - De BaTP zet in dialoog met de cliënt het doel van de opdracht om naar een haalbaar plan van aanpak vanuit een psychologische invalshoek. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
16. Organisator-communicator - Realiseren van een actieplan - De BaTP werkt op een projectmatige wijze aan de realisatie van het afgesproken plan van aanpak met inachtnaam van de psychologische deontologische regels. (Niveau: inzien)
17. Organisator-communicator - Communiceren van een actieplan - De BaTP brengt een actieplan op een heldere, effectieve en beroepsethische manier over naar de cliënt. (Niveau: inzien)
18. Interculturele actor - Bewust zijn van diversiteit - De BaTP situeert elk psychologisch handelen in een breder perspectief en houdt rekening met factoren en processen die verantwoordelijk zijn voor (voor)oordelen. (Niveau: inzien)
19. Interculturele actor - Contextueel handelen - De BaTP is in staat met cliënten van diverse culturen en maatschappelijke achtergronden om te gaan, zich in te leven en zaken vanuit het perspectief te bekijken. De BaTP is in staat zijn psychologisch handelen te laten aansluiten bij etnische, culturele, religieuze en sociale achtergrond van zijn cliënt. (Niveau: inzien)
20. Interculturele actor - Interpersoonlijke sensitiviteit - De BaTP heeft oog, zorg en respect voor gevoelens en opvattingen van cliënten en stelt zich positief en tolerant op t.o.v. verschillen in behoeften en zienswijzen. (Niveau: inzien)
21. Professioneel teamspeler - Professioneel samenwerken - De BaTP werkt op diverse niveaus samen met collega's van binnen en buiten de eigen discipline om teamdoelen te bereiken, deelt informatie met collega's en ondersteunt collega's. De BaTP ageert vanuit een open, respectvolle en constructieve houding die de persoonlijke en professionele ontwikkeling van de teammedewerkers stimuleert. (Niveau: inzien)
22. Professioneel teamspeler - Relaties opbouwen en onderhouden - De BaTP is in staat om op alle niveaus, zowel intern als extern, harmonische werkrelaties op te bouwen en te onderhouden ten dienste van de organisatie en haar cliënten. (Niveau: inzien)
23. Professioneel teamspeler - Aan networking doen - De BaTP heeft kennis van de verschillende relevante deskundigheidsgebieden en disciplines, legt contacten met andere organisaties en zet bruikbare ondersteunende netwerken op. (Niveau: inzien)
24. Reflector - Handelingen evalueren - De BaTP kan terugblikken op situaties waarin hij bepaalde handelingen heeft gesteld. De BaTP analyseert deze handelingen en de gevolgen ervan voor zichzelf, de organisatie en de maatschappij en

leert alternatieve interventies bedenken. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

25. Reflector - Empathisch inschatten - De BaTP kan zijn eigen denken en handelen in verschillende omstandigheden inschatten en heeft inzicht in eigen sterktes en zwaktes. Daarnaast tracht de BaTP in te schatten hoe anderen zich zullen gedragen en wat hijzelf en anderen nodig hebben om goed te functioneren binnen de organisatie. (Niveau: inzien)

26. Reflector - Feedback geven en ontvangen - De BaTP benut momenten van overleg om op gepaste wijze feedback te geven aan anderen en op een open manier feedback te ontvangen. De BaTP kan op een verantwoordelijke wijze omgaan met de ontvangen feedback. (Niveau: toepassen)

Vereiste voorkennis

Competenties

Hoewel er geen officiële volgtijdelijkheid is, is er een inhoudelijke parallel tussen de opleidingsonderdelen Gezondheidspromotie en Gezondheidspsychologie. De theorie waarop de verschillende fasen van het Model voor Planmatige Gezondheidsvoorlichting en Gedragsverandering zijn gebaseerd, komt uitgebreid aan bod in het vak Gezondheidspsychologie.

Omdat beide opleidingsonderdelen in het tweede semester gepland staan, start Gezondheidspromotie nadat in het vak Gezondheidspsychologie een algemeen kader wordt gegeven over obesitas, waaruit de casussen rond voeding en fysieke activiteit voortvloeien.

De verschillende fasen van het Model voor Planmatige Gezondheidsvoorlichting en Gedragsverandering zijn verder zo ingepland, dat ze telkens plaatsvinden nadat in Gezondheidspsychologie het respectieve theoretische kader werd gedoceerd. Het wordt de student dan ook aangeraden, dat hij zich op elke nieuwe fase van het Model voor Gezondheidsvoorlichting en Gedragsverandering voorbereidt, door de theorie uit de cursus Gezondheidspsychologie door te nemen.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Brug, J., van Assema, P., & Lechner, L. (2007). Gezondheidsvoorlichting en gedragsverandering. Een planmatige aanpak. Assen: Van Gorcum.
- Wetenschappelijke artikelen op de digitale leeromgeving (Toledo) en zelf opgezochte literatuur via diverse (digitale) databanken
- Slides en ander cursusmateriaal op de digitale leeromgeving.

Aanbevolen leermiddelen

- Het handboek van Brug et al. (2007) is een Nederlands boek. Voor de vertaling naar de Belgische situatie, kan het handig zijn het volgende boek erbij te nemen: Scheerder, G., Van den Broucke, S., & Saan, H. (2003). Projecten voor Gezondheidspromotie. Antwerpen/Apeldoorn: Garant.
- Voor andere interessante basis-informatie verwijzen we naar de website van het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie: www.vig.be of www.vigez.be.

Type

- handboek
- materiaal op digitale leeromgeving
- materiaal op www

Werkvormen

Omschrijving

De manier waarop Gezondheidspromotie wordt gedoceerd, verloopt via de methode van het **Probleem Gestuurd Onderwijs (PGO)**. Het uitgangspunt hierbij is dat er wordt vertrokken vanuit een *casus met een concrete vraagstelling*, aan de hand waarvan de student in *groepjes* en *stap-voor-stap zelf het antwoord zoekt*. Op die manier wordt er niet alleen vertrokken vanuit het potentieel (de kennis en de vaardigheden) dat de student bij aanvang al heeft, maar wordt de betrokkenheid van de student bij de leerstof ook zo maximaal mogelijk gemaakt. Door de casussen krijgt de leerstof bovendien ook meteen een praktijkgericht en relevant karakter.

De eerste les is een klassiek hoorcollege aan de voltallige groep studenten, waarin zowel de principes van het Model van Gezondheidsvoorlichting en Gedragsverandering (de inhoud van het vak) als van de PGO (de werkvorm van het vak) uit de doeken wordt gedaan.

Vanaf les twee worden de verschillende fasen van het Model voor Gezondheidsvoorlichting en Gedragsverandering doorlopen. Hiervoor splitst de groep zich op, waarbij de ene helft van de studenten het Model zal invullen voor een casus rond fysieke activiteit, en de andere helft voor een casus rond voeding. Zowel de helft van de studenten die een casus bespreekt over fysieke activiteit, als de andere helft die een casus bespreekt over voeding, worden nog eens opgedeeld in subgroepjes waarin elk subgroepje een andere doelgroep (kinderen, volwassenen, senioren...) en/of setting (school,

werk, gemeentelijk niveau...) van de casus krijgt. De fysieke activiteit- en de voedingsgroepjes hebben om de week een gezamenlijk contactmoment met de docent; de weken daartussen zijn bedoeld voor zelfstudie op het niveau van de subgroepjes.

Per fase van het model voor Gezondheidsvoorlichting en Gedragsverandering verloopt de structuur als volgt:

- *Vorbereiding op het contactmoment*: zelfstudie van artikels die door de docent op het digitale leerplatform zijn aangeboden + van literatuur die zelfstandig werd opgezocht. De leidraad hiervoor zijn de afspraken en richtlijnen die tijdens het vorige contactmoment werden gemaakt, en die gebaseerd zijn op een door de docent opgesteld draaiboek.

- *Tijdens het contactmoment zelf*:

- Rolverdeling: er wordt een voorzitter en een notulist (secretaris) aangesteld. De taak van de voorzitter is om het proces van de bijeenkomst te begeleiden naar inhoud (wat moet aan bod komen) en naar vorm (hoe verloopt het proces: komt iedereen aan bod, structuur bewaken, enz...).

- Terugkoppeling naar de voorbereiding. Synthese van de informatie die werd verzameld mbt de vorige fase van het Model: welke vragen zijn beantwoord, welke vragen blijven nog over?

- Vooruitblik op de volgende fase van het Model. Verzamelen van de informatie die er al is ahv brainstorm, en inventariseren van de antwoorden die nog ontbreken. Taakverdeling voor de zelfstudie met het oog op het beantwoorden van de onopgeloste vragen.

- Evaluatie van de voorzitter en de notulist.

- Tijdens de contactmomenten fungeert de docent als tutor. Dit houdt in dat ze minstens één keer per lesbeurt bij elk groepje langskomt voor feedback en inhoudelijk sturing waar nodig.

- *Vorbereiding op het volgende contactmoment* mbt de volgende fase van het Model: zelfstudie van artikels die door de docent op het digitale leerplatform zijn aangeboden + van literatuur die zelfstandig werd opgezocht. De leidraad hiervoor zijn de afspraken en richtlijnen die tijdens het vorige contactmoment werden gemaakt

- enz...

De uitwerking van de casus mondt uit in een groepspaper en een mondelinge presentatie.

Tijdens de laatste drie lessen presenteren de verschillende groepjes hun uitgewerkte casus aan de hand van een powerpointpresentatie. Elk groepslid krijgt daarin een actieve rol.

Ook aan het publiek (de studenten die op dat moment niet presenteren), wordt een actieve rol toebedeeld in de vorm van kritische luisteraar. De presentatiemomenten worden zo georganiseerd, dat elke student toebehoort is van een aantal presentaties mbt zowel fysieke activiteit als voeding, en dit voor diverse doelgroepen en settings.

Types

- hoorcollege
- groepswork
- begeleide zelfstudie
- procesbegeleiding

Evaluatie

Types

- paper/verslag
- presentatie
- Peerassessment/selfassessment

2e examenperiode (juni)

De evaluatie bestaat uit drie delen:

- *Groepswork* (10 punten). Elk van de vier fasen van het Model voor Gezondheidsvoorlichting en Gedragsverandering dient te worden doorlopen, met een invulling van elke stap van het draaiboek. Cruciaal is dat de verschillende fasen zo concreet mogelijk worden behandeld vanuit de specifieke casus, en dat de verschillende fasen op elkaar voortbouwen, aangezien dit het wezenlijke kenmerk is van het Model (waarin planmatig werken centraal staat). Verder is ook de wetenschappelijkheid van de bronnen een element dat in de beoordeling wordt meegenomen.

- *Presentatie van de groepswork* (8 punten). Het is de bedoeling dat de presentatie door elk lid van de groep in gelijke mate wordt gedragen. Inhoudelijk dient ze zo concreet mogelijk te worden gepresenteerd, met ruimte voor verschillende vormen van didactisch materiaal (zoals affiches, brochures, e.d.).

- *Portfolio* (2 punten), waarin het proces wordt geëvalueerd dat de student doorlopen heeft doorheen de verschillende fasen van het Model (inhoudelijk én van de PGO (werkform)). Dit omvat onder meer de peer- en self assessment van de student in zijn rol als voorzitter- en /of notulist, alsook een weergave van de taakverdeling en de reflectie daarop.

Om te kunnen slagen in de tweede examenperiode, dient de student aan elk van deze drie delen deelgenomen te hebben, en te voldoen aan de examencriteria.

3e examenperiode (augustus/september)

Het examen van de derde examenperiode bestaat uit twee delen:

- *Paper* (12 punten): De student krijgt een nieuwe casus. Hiervoor werkt hij op individuele en zelfstandige basis een interventie uit volgens de verschillende fasen van het Model voor Gezondheidsvoorlichting en Gedragsverandering. Het geheel wordt afgeleverd in de vorm van een paper die op 12 van de 20 punten staat. De richtlijnen voor de paper zijn analoog aan die voor de tweede examenperiode.

- *Presentatie van de paper* (8 punten): De student licht de inhoud van zijn paper toe aan de hand van een mondelinge presentatie. Dit doet hij op individuele basis. De richtlijnen voor de presentatie zijn verder analoog aan die van de tweede examenperiode.

Om te kunnen slagen voor de derde examenperiode, dient de student deel te nemen aan beide delen van het examen en te voldoen aan de examencriteria.

Begeleiding

De docent treedt tijdens de verschillende bijeenkomstmomenten op als tutor. Dit houdt in dat ze per contactmoment minstens één maal bij elk groepje langskomt voor bijsturing, feedback of vragen.

De groepsleden van elk subgroepje kunnen onderling met elkaar communiceren via een digitaal platform. Voor alle studenten is er ook een gemeenschappelijk forum.

Voor extra vragen kan de student bij de docent terecht bij het begin van elke bijeenkomst, of per mail op miet.craeynest@lessius.eu.

Groepsdynamica

Code: TP1oGroepsDyn
 Groep: /
 Studiepunten: 3
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: deel 2
 Semester: 2
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Verspeek Birgit
 Coördinator: Verspeek Birgit

Info voor studiekeizers

"Menig menselijk gedrag kan beter verklaard worden vanuit de groep waartoe ze behoren dan vanuit het individu zelf." Van deze stelling gaan we uit tijdens het vak Groepsdynamica. Tijdens deze lessen lichten we enkele fenomenen toe (leiderschap, groepsdruk, conformisme, ...) waardoor mensen dagelijks, meestal onbewust, beïnvloed worden. Verder bekijken we de manier waarop een groep zich vormt en ontwikkelt. Aan communicatie in groepen wordt verder aandacht besteed, evenals aan het functioneren in teams, het spreken voor een grote groep en vergadertechnieken. Tijdens de lessen wordt er getracht om voorbeelden, toepassingen en beeldmateriaal te geven dat nuttig en leerrijk kan zijn voor de drie afstudeerrichtingen.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Groepsdynamica

Inhoud

Volgende hoofdthema's worden bestudeerd in aparte hoofdstukken, waarbij telkens bijzondere aandacht gaat naar de praktijk:

1. **Deel 1: De grondslagen en het ontstaan van de groepsdynamica** Groepsdynamica bestudeert het gedrag van mensen in kleine groepen. Door haar brugfunctie tussen psychologie en sociologie neemt de groepsdynamica een unieke plaats in binnen de sociale wetenschappen. Tevens gaan we dieper in op de hoofdstromingen binnen de groepsdynamica. Het moet duidelijk worden dat de groepsdynamica een nog jonge wetenschap is, die een complexe herkomst heeft. Daarnaast wordt hier het onderscheid tussen taakaspecten en sociaal-emotionele aspecten uiteengezet.
2. **Deel 2: Groepen, groepsvorming en groepsontwikkeling.** We differentiëren groepen naargelang hun motivatie, doelstelling, structuur, interdependentie en interactie. Het verschil tussen inhouds- en betrekking-, -procedure-, bestaans-, en contextniveau wordt duidelijk gemaakt. De taakgerichte en sociaal-emotionele determinanten van groepsvormingen komen aan bod, evenals de fasen van groepsontwikkeling.
3. **Deel 3: Communicatie binnen groepen:** Observatie van communicatie, communicatiestructuur, groeps grootte, individuele verschillen, status en invloed, communicatie en conformiteit worden bestudeerd. onderhandelingsprocessen, de roos van Leary, ...
4. **Deel 4: Leiderschap:** Situationeel leiderschap, het model van Fiedler, leiderschapsstijl én groepsontwikkeling komen aan bod.
5. **Deel 5: Het functioneren van teams:** Bijzondere aandacht geven we aan teamrollen, teamontwikkeling en teambuilding

Doelstellingen

Beschrijving

Hoofddoel van dit vak is studenten een visie mee te geven over 'groepsdynamica' en hen bewust te maken dat menig menselijk gedrag beter kan verklaard worden vanuit de groep waartoe ze behoren dan vanuit het individu zelf." De invloed van de groep wordt immers, maatschappelijk, vaak onderschat. Het is belangrijk dat hulpverleners in spe, inzien dat de plaats van een cliënt binnen een groep belangrijk is om hun gedrag beter te kunnen verklaren. De studenten moeten problemen van cliënten breder leren bekijken in een gezins- groeps- en maatschappelijk kader

Hiervoor is kennis van én inzicht in theoretische basisnoties onontbeerlijk. Om tot een ingesteldheid van kritische zin te

komen, is het echter minstens even belangrijk dat de theorie kan begrepen en toegepast worden tegen het licht van actuele voorbeelden. Tijdens deze cursus stellen we ook als doel het analytisch- en probleem-oplossend denkvermogen van de studenten verder te ontwikkelen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren.
2. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren.
3. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepsveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden.
4. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken.
5. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën - Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten.

Specifieke competenties

1. Psychologisch dienstverlener - Informatie geven - De BaTP geeft op een heldere en objectieve wijze informatie, zowel schriftelijk als mondeling en vertaalt de informatie in de taal van de cliënt. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
2. Psychologisch dienstverlener - Advies verlenen - De BaTP werkt vraaggestuurd, kan de verschillende handelwijzen t.o.v. elkaar afwegen en psychologisch duiden en de cliënt zo tot een verantwoorde keuze leiden. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
3. Trainer-coach - Motiveren - De BaTP slaagt erin om cliënten enthousiast te maken voor en aan te zetten tot het bereiken van relevante ontwikkelingsdoelen. (Niveau: toepassen)
4. Trainer-coach - Opleiden - De BaTP kan actief participeren, leerprocessen ondersteunen en op een didactisch verantwoorde wijze kennis en inzichten overdragen. (Niveau: toepassen)
5. Organisator-communicator - Ontwerpen van een actieplan - De BaTP zet in dialoog met de cliënt het doel van de opdracht om naar een haalbaar plan van aanpak vanuit een psychologische invalshoek. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
6. Organisator-communicator - Realiseren van een actieplan - De BaTP werkt op een projectmatige wijze aan de realisatie van het afgesproken plan van aanpak met inachtnaam van de psychologische deontologische regels. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
7. Organisator-communicator - Communiceren van een actieplan - De BaTP brengt een actieplan op een heldere, effectieve en beroepsethische manier over naar de cliënt. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
8. Interculturele actor - Bewust zijn van diversiteit - De BaTP situeert elk psychologisch handelen in een breder perspectief en houdt rekening met factoren en processen die verantwoordelijk zijn voor (voor)oordelen. (Niveau: toepassen)
9. Interculturele actor - Contextueel handelen - De BaTP is in staat met cliënten van diverse culturen en maatschappelijke achtergronden om te gaan, zich in te leven en zaken vanuit het perspectief te bekijken. De BaTP is in staat zijn psychologisch handelen te laten aansluiten bij etnische, culturele, religieuze en sociale achtergrond van zijn cliënt. (Niveau: toepassen)
10. Interculturele actor - Interpersoonlijke sensitiviteit - De BaTP heeft oog, zorg en respect voor gevoelens en opvattingen van cliënten en stelt zich positief en tolerant op t.o.v. verschillen in behoeften en zienswijzen. (Niveau: toepassen)
11. Professioneel teamspeler - Professioneel samenwerken - De BaTP werkt op diverse niveaus samen met collega's van binnen en buiten de eigen discipline om teamdoelen te bereiken, deelt informatie met collega's en ondersteunt collega's. De BaTP ageert vanuit een open, respectvolle en constructieve houding die de persoonlijke en professionele ontwikkeling van de teammedewerkers stimuleert. (Niveau: toepassen)
12. Professioneel teamspeler - Relaties opbouwen en onderhouden - De BaTP is in staat om op alle niveaus, zowel intern als extern, harmonische werkrelaties op te bouwen en te onderhouden ten dienste van de organisatie en haar cliënten. (Niveau: toepassen)
13. Reflector - Handelingen evalueren - De BaTP kan terugblikken op situaties waarin hij bepaalde handelingen heeft gesteld. De BaTP analyseert deze handelingen en de gevolgen ervan voor zichzelf, de organisatie en de maatschappij en leert alternatieve interventies bedenken. (Niveau: toepassen)
14. Reflector - Kritisch bevragen - De BaTP is bereid en in staat om zichzelf vragen te stellen over zijn verleden, heden en toekomst en zo zijn persoonlijk en beroepsmatig functioneren te optimaliseren. De BaTP stelt zich ook vragen over de nabije en ruimere omgeving waarin hij functioneert. (Niveau: toepassen)
15. Reflector - Feedback geven en ontvangen - De BaTP benut momenten van overleg om op gepaste wijze feedback te geven aan anderen en op een open manier feedback te ontvangen. De BaTP kan op een verantwoordelijke wijze omgaan met de ontvangen feedback. (Niveau: toepassen)
16. Reflector - Actualiseren van het beroep - De BaTP neemt verantwoordelijkheid op voor een optimale kwaliteit van het psychologisch handelen en streeft naar persoonlijke ontplooiing in de beroepsuitoefening. (Niveau: toepassen)
17. Reflector - Ethisch handelen - De BaTP houdt in zijn psychologisch handelen rekening met professionele, wettelijke en ethische codes en participeert aan de ontwikkeling en bijsturing van deze codes. (Niveau: toepassen)

Vereiste voorkennis

Competenties

Daar groepsdynamica een brugfunctie vervult tussen psychologie en sociologie, is het belangrijk dat je notie hebt van de opleidingsonderdelen sociale psychologie en sociologie gedoceerd in het eerste jaar. Ook de leerstof uit het opleidingsonderdeel gesprekstechnieken I wordt verondersteld gekend te zijn.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Remmerswaal, J. (2003, 7de druk). *Handboek groepsdynamica*. Soest: Nelissen. 372 blz., ISBN 9024416485, 39,80 euro.
- PowerPoint slides beschikbaar op Toledo.
- Eigen nota's te nemen tijdens het hoorcollege.
- Engelse en Nederlandse teksten en bijlagen beschikbaar tijdens de les.

Type

- handboek
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving
- Andere: notities

Werkvormen

Omschrijving

Tijdens dit college wordt er op een interactieve manier ingegaan op de leerstof die terug te vinden is in het handboek en op Toledo. De theorie wordt verduidelijkt met enkele gevalsstudies, beeldmateriaal en /of groepsopdrachten. De opdrachten die voor deze casussen worden opgegeven worden individueel of in groep tegen de afgesproken datum ingeleverd. Eén van deze opdrachten zal beoordeeld worden als examen paper. Tijdens deze lessen wordt verwacht dat je actief meewerkt, meedenkt en participeert in discussies tijdens de les. Verder worden er ook enkele zelfstudie sessies voorzien.

Types

- hoorcollege
- discussieseminarie
- groepswerk
- begeleide zelfstudie
- opdracht

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- Andere: portfolio

2e examenperiode (juni)

Het schriftelijk examen zal bestaan uit 5 vragen en staat op 15 punten. Het gaat om **twee kennis-, twee inzichtvragen en één toepassingsvraag**.

De andere 5 punten staan op **vijf opdrachten** die je in groep of individueel moet indienen. Eén van deze vijf opdrachten zal ad random gekozen worden en worden beoordeeld.

3e examenperiode (augustus/september)

Het schriftelijk examen zal bestaan uit 5 vragen en staat op 15 punten. Het gaat om **twee kennis-, twee inzichtvragen en één toepassingsvraag**.

De andere 5 punten staan op een herwerking van de **vijf opdrachten** die je in groep of individueel moest indienen. Eén van deze vijf opdrachten zal ad random gekozen worden en worden beoordeeld.

Examencontract

Het schriftelijk examen zal bestaan uit 5 vragen en staat op 15 punten. Het gaat om **twee kennis-, twee inzichtvragen en één toepassingsvraag.**

De andere 5 punten staan op **vijf opdrachten** die je individueel moet indienen. Eén van deze vijf opdrachten zal ad random gekozen worden en worden beoordeeld.

Begeleiding

De studenten kunnen steeds contact opnemen met de docent voor of na de les. ook via e-mail is de docent bereikbaar.

Methoden van psychologisch onderzoek

Code: TP1oMethPsyOnd
Groep: /
Studiepunten: 3
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: /
Semester: 2
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Van Vaerenbergh Griet
Coördinator: Van Vaerenbergh Griet

Info voor studiekeizers

Op onderzoek gaan. Aan onderzoek doen. Onderzoek staat centraal bij alle activiteiten van psychologen. Onderzoek is spannend. Je kan niet bezig zijn met psychologie zonder te weten hoe goed wetenschappelijk onderzoek wordt uitgevoerd. Methoden van psychologisch onderzoek doet je dan ook nadenken over verschillende onderzoeksmethoden om een zo breed mogelijk scala aan psychologische vraagstukken te kunnen oplossen.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Methoden van psychologisch onderzoek

Inhoud

Dit keuze-onderdeel is bestemd voor elke student die zich wil verdiepen in de wetenschappelijkheid van psychologie. Het wordt zeker aangeraden aan studenten die graag verdere wetenschappelijke opleidingen, zoals Master in de psychologie, willen volgen.

Daarnaast vormt het ook een basis voor het maken van de scriptie in het derde bachelorjaar.

In dit keuze-opleidingsonderdeel kunnen vier delen onderscheiden worden.

In een introductiedeel onderscheiden we pseudowetenschap van echte wetenschap.

In een tweede deel, "De grondbeginselen van onderzoek", behandelen we twee hoofdstukken. Hoofdstuk 1 "Wetenschap onder de loep" staat stil bij wat wetenschap is, hoe we dit van ons gezond verstand kunnen onderscheiden en hoe de filosofie naar wetenschap kijkt. Hoofdstuk 2 "Onderzoekshypothesen" behandelt hoe hypothesen worden opgesteld, hoe variabelen worden geoperationaliseerd en hoe je causaliteit kan afleiden.

In een derde deel, "Basisprincipes bij onderzoeksmethoden", bekijken we enerzijds (de opzet van) het eenvoudige laboratoriumexperiment en anderzijds het geavanceerde onderzoeksontwerp.

In het laatste deel "Kwalitatief onderzoek" wordt beknopt ingegaan op waarom, wanneer en hoe je aan kwalitatief onderzoek doet.

Doelstellingen

Beschrijving

Methoden van psychologisch onderzoek is een inzichtsvak. Een belangrijke doelstelling is inzicht hebben in het belang van onderzoek, in de verschillende onderzoeksmethoden. Doelstelling is niet gewoon deze aspecten kennen, maar vooral ze volledig dóórhebben.

Een tweede doelstelling is de stof kunnen toepassen. Bijvoorbeeld, er bestaan verschillende soorten van hypothesen. Daarbij is het niet voldoende deze enkel te kunnen opsommen. Ook voorbeelden ervan kunnen geven, is noodzakelijk, of indien je een voorbeeld ziet, kunnen zeggen welke soort van hypothese er is.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)

4. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychodiagnosticus - Informatie verzamelen - De BaTP verzamelt op zelfstandige wijze relevante informatie via wetenschappelijk onderbouwde methoden en brengt vanuit een gepast psychologisch referentiekader de ingewonnen informatie met elkaar in verband (Niveau: toepassen)
2. Psychodiagnosticus - Analyseren van de vraagstelling - De BaTP analyseert een psychosociale vraag en/of probleem in zijn componenten op een methodische wijze. De BaTP herformuleert de vraagstelling in toetsbare hypothesen. (Niveau: toepassen)
3. Psychodiagnosticus - Opstellen en toepassen van een onderzoeksstrategie - De BaTP kiest, in functie van de vraagstelling, de meest geschikte psychometrisch onderbouwde en/of niet psychometrische methode(n) en past die toe om de vooropgestelde hypothesen te toetsen (Niveau: toepassen)
4. Psychodiagnosticus - Integratief werken - De BaTP ordent en interpreteert de verkregen diagnostische gegevens om zo tot een objectieve synthese te komen en er een psychologisch besluit en/of advies uit af te leiden. (Niveau: weten)
5. Interculturele actor - Bewust zijn van diversiteit - De BaTP situeert elk psychologisch handelen in een breder perspectief en houdt rekening met factoren en processen die verantwoordelijk zijn voor (voor)oordelen. (Niveau: inzien)
6. Professioneel teamspeler - Aan netwerking doen - De BaTP heeft kennis van de verschillende relevante deskundigheidsgebieden en disciplines, legt contacten met andere organisaties en zet bruikbare ondersteunende netwerken op. (Niveau: weten)
7. Reflector - Kritisch bevragen - De BaTP is bereid en in staat om zichzelf vragen te stellen over zijn verleden, heden en toekomst en zo zijn persoonlijk en beroepsmatig functioneren te optimaliseren. De BaTP stelt zich ook vragen over de nabije en ruimere omgeving waarin hij functioneert. (Niveau: inzien)
8. Reflector - Actualiseren van het beroep - De BaTP neemt verantwoordelijkheid op voor een optimale kwaliteit van het psychologisch handelen en streeft naar persoonlijke ontplooiing in de beroepsuitoefening. (Niveau: toepassen)

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Er is geen handboek voorzien voor dit college. Belangrijk is dan ook eigen nota's te nemen en de Powerpoint-slides op Toledo zeker te gebruiken naar het examen toe.

Aanbevolen leermiddelen

De stof zal voor een stuk gebaseerd zijn op dit handboek.

Howitt, D., & Cramer, D. (2007). *Methoden en technieken in de psychologie*. Benelux: Pearson Education.

Daarom is dit zeker een aanbevolen leermiddel.

Type

- materiaal op digitale leeromgeving

Werkvormen

Omschrijving

Aangezien de groep voor dit keuze-opleidingsonderdeel niet al te groot is, zullen regelmatig vragen gesteld worden, discussies rond methoden en technieken opgezet worden, eigen meningen gevraagd worden, enz.

Types

- hoorcollege
- discussieseminarie

Evaluatie

Types

- mondeling examen

2e examenperiode (juni)

Elke student krijgt voldoende schriftelijke voorbereidingstijd om twee vragen te beantwoorden, die elk uit een ander deel van de syllabus komen. De schriftelijke voorbereiding telt niet mee, deze dient enkel als hulpmiddel voor de student en voor een eventuele bespreking van het examen achteraf. De punten worden dus bepaald aan de hand van de inhoud én

de (wetenschappelijke) wijze waarop er geantwoord wordt.

Op elke vraag wordt een uitgebreid antwoord verwacht, aangezien elke vraag op 10 punten staat en het totaal van het examen dus eenvoudigweg wordt opgeteld tot 20.

3e examenperiode (augustus/september)

Elke student krijgt voldoende schriftelijke voorbereidingstijd om twee vragen te beantwoorden, die elk uit een ander deel van de syllabus komen. De schriftelijke voorbereiding telt niet mee, deze dient enkel als hulpmiddel voor de student en voor een eventuele bespreking van het examen achteraf. De punten worden dus bepaald aan de hand van de inhoud én de (wetenschappelijke) wijze waarop er geantwoord wordt.

Op elke vraag wordt een uitgebreid antwoord verwacht, aangezien elke vraag op 10 punten staat en het totaal van het examen dus eenvoudigweg wordt opgeteld tot 20.

Examencontract

Idem tweede en derde examenperiode.

Begeleiding

Studenten kunnen na het hoorcollege en erbuiten (op afspraak, mondeling of via mail) met vragen en bedenkingen terecht bij de lector. Er wordt een monitoraat voorzien ter voorbereiding van het mondeling examen. In dit monitoraat kunnen voorbeeldvragen aan bod komen en zaken die vanuit het hoorcollege niet voldoende duidelijk zouden zijn, bekeken worden.

International Conferences in applied psychology

Code: TP1oIntStudConf
 Groep: /
 Studiepunten: 3
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: /
 Semester: 1
 Onderwijstaal: Engels
 Docenten: Verniers Karen
 Coördinator: Verniers Karen

Info voor studiekeizers

De Internationale Conferences in applied psychology zijn conferenties gehouden voor studenten van opleidingen psychologie uit Vlaanderen, Nederland, Engeland, Turkije en Litouwen. Aangezien het opleidingsonderdeel deel uitmaakt van het International Programme kunnen Erasmusstudenten ook deelnemen aan deze conferenties.

Tijdens de conferenties volgen de studenten een programma bestaande uit diverse workshops waarin uiteenlopende topics uit het psychologische werkveld worden belicht, werkbezoeken en culturele activiteiten. Er worden vier verschillende conferenties georganiseerd, elk rond een specifiek onderwerp en ingericht door één van de deelnemende partnerinstellingen.

De student maakt de keuze uit één van de volgende conferenties:

- International Conference – Applied psychology (general) (Lessius -Antwerpen)
- International Conference - Career Development (Fontys – Eindhoven)
- International Conference – Interculturality (Hanzehogeschool Groningen)
- International Conference - Interculturality in Flanders (Katho – Kortrijk)

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- International Conferences in applied psychology

Inhoud

De Internationale Conferences in applied psychology Studieconferentie is een meeting voor studenten van zeven opleidingen psychologie uit Vlaanderen, Nederland, Engeland, Turkije en Litouwen. Tijdens dit verblijf volgen de studenten een programma bestaande uit diverse workshops waarin uiteenlopende topics uit het psychologische werkveld worden belicht, werkbezoeken en culturele activiteiten. Het concrete programma met de inhoud van de workshops en de bezoeken wordt op voorhand aan de studenten meegedeeld.

De studenten kunnen uit hun keuze maken uit één van de volgende conferenties:

- International Conference – Applied psychology (general) (Lessius -Antwerpen)
- International Conference - Career Development (Fontys – Eindhoven)
- International Conference – Interculturality (Hanzehogeschool Groningen)
- International Conference - Interculturality in Flanders (Katho – Kortrijk)

De conferenties gaan door van 23 tot 27 november 2009 (behalve Interculturality- Groningen: april 2010). De conferentie gaat telkens door in een aangepaste accommodatie in de omgeving van de organiserende instelling, waar de studenten ook overnachten. De kostprijs voor de conferenties bedraagt tussen 110-130 euro.

Doelstellingen

Beschrijving

De Internationale Conferences in applied psychology hebben tot doel de kennis en ervaring te verhogen omtrent de manier waarop psychologie in de verschillende Europese landen wordt benaderd. Bovendien wordt het contact met psychologiestudenten uit andere landen gestimuleerd.

Op vlak van attitude worden volgende competenties nagestreefd: openheid, cultuuroverschrijdende ingesteldheid, flexibiliteit en contactbereidheid.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren.

4. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken.

Specifieke competenties

1. Psychologisch dienstverlener - Informatie geven - De BaTP geeft op een heldere en objectieve wijze informatie, zowel schriftelijk als mondeling en vertaalt de informatie in de taal van de cliënt. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
2. Interculturele actor - Bewust zijn van diversiteit - De BaTP situeert elk psychologisch handelen in een breder perspectief en houdt rekening met factoren en processen die verantwoordelijk zijn voor (voor)oordelen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
3. Interculturele actor - Contextueel handelen - De BaTP is in staat met cliënten van diverse culturen en maatschappelijke achtergronden om te gaan, zich in te leven en zaken vanuit het perspectief te bekijken. De BaTP is in staat zijn psychologisch handelen te laten aansluiten bij etnische, culturele, religieuze en sociale achtergrond van zijn cliënt. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
4. Professioneel teamspeler - Relaties opbouwen en onderhouden - De BaTP is in staat om op alle niveaus, zowel intern als extern, harmonische werkrelaties op te bouwen en te onderhouden ten dienste van de organisatie en haar cliënten. (Niveau: toepassen)
5. Professioneel teamspeler - Aan netwerking doen - De BaTP heeft kennis van de verschillende relevante deskundigheidsgebieden en disciplines, legt contacten met andere organisaties en zet bruikbare ondersteunende netwerken op. (Niveau: toepassen)
6. Reflector - Actualiseren van het beroep - De BaTP neemt verantwoordelijkheid op voor een optimale kwaliteit van het psychologisch handelen en streeft naar persoonlijke ontplooiing in de beroepsuitoefening. (Niveau: inzien)

Vereiste voorkennis

Competenties

De studenten dienen kennis en inzicht te hebben in de basisprocessen van de algemene psychologie. Daarnaast is een basiskennis van het Engels noodzakelijk aangezien alle communicatie in het Engels verloopt.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Verplicht bijwonen van de workshops en/of bezoeken.
Voor sommige workshops dient op voorhand literatuur worden doorgenomen.

Type

- materiaal op digitale leeromgeving
- Andere: Syllabus met info over de workshops en bezoeken

Werkvormen

Omschrijving

De studenten nemen deel aan verschillende workshops, werkbezoeken en culturele activiteiten.

Types

- hoorcollege
- practicum
- opdracht

Evaluatie

Types

- paper/verslag

1e examenperiode (januari)

De student schrijft twee papers. In één van de papers wordt één van de thema's, die aan bod kwamen tijdens de gevolgde workshops of lessen, op een wetenschappelijke manier uitgewerkt. Concreet betekent dit dat de student meerdere, wetenschappelijke bronnen raadpleegt en op basis hiervan het thema zo volledig mogelijk beschrijft. In deze paper laat de student blijken dat hij in staat is om wetenschappelijke literatuur kritisch door te nemen, te verwerken, om verschillende bronnen te kunnen vergelijken, te integreren en om te kunnen rapporteren op een wetenschappelijke manier.

In de tweede paper gaat de student één van de thema's die uit de gevolgde workshops of lessen vanuit een internationaal perspectief bekijken. Concreet betekent dit dat de student nagaat en analyseert hoe het specifieke thema wordt benaderd in min. 3 verschillende Europese landen. De student maakt een vergelijking van de gekozen topic tussen de verschillende Europese landen.

3e examenperiode (augustus/september)

Het examen in de derde examenperiode is analoog aan het examen in de eerste examenperiode.

Examencontract

Het examen is analoog aan het examen van de eerste examenperiode.

Begeleiding

Mogelijkheid tot stellen van vragen, bijsturing of feedback na afspraak op kantoor of via e-mail (coördinator).